

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Analýza hospodaření města Česká Lípa v letech 2017-2021

Bc. Lucie Formánková

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Formánková

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Litoměřice

Název práce

Analýza hospodaření města Česká Lípa v letech 2017 – 2021

Název anglicky

Analysis of the economy of city Česká Lípa in years 2017 – 2021

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě teoretických poznatků z odborné literatury a ekonomických dat města Česká Lípa provést analýzu hospodaření v letech 2017-2021 a následně zformulovat doporučení, která by mohla vést ke zlepšení hospodaření města.

Metodika

Studium odborné literatury, internetových materiálů subjektů veřejného a soukromého sektoru, právních norem.

Komparace a analýza teoretických a reálných přístupů a dat, popř. použití vyšších statistických analýz/metod.

Rozhovory s odborníky z oboru.

Aplikace nastudovaných teoretických poznatků na reálné ukázce/příkladu.

Časový harmonogram práce:

Přehled řešené problematiky: VI.- VIII. 2021

Cíl práce a metodika: do X. 2021

Informace o podniku a základní rozbor dat: do XII. 2021

Analýzy dat a základní výsledky: II. 2022

Závěrečné hodnocení a návrhy: III. 2022

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

obec, rozpočet, finanční analýza, finanční zdraví, ukazatele, příjmy, výdaje, dotace

---

Doporučené zdroje informací

- KRAFTOVÁ I., (2002). Finanční analýza municipální firmy. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002. 206 s., ISBN 80-7179-778-2
- OTRUSINOVÁ, M. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- RŮČKOVÁ P., (2011). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2011. 143 s., ISBN 978-80-247-3916-8

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Zdeňka Gebeltová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza hospodaření města Česká Lípa letech 2017-2021" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Zdeňce Gebeltové, Ph.D. za její profesionální vedení a konzultace v průběhu zpracování práce, vyjádření osobního názoru. Dále bych ráda poděkovala své rodině, která při mně v průběhu studia stála a podporovala mě v mém úsilí.

Analýza hospodaření města Česká Lípa v letech 2017-2021

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá analýzou hospodaření obce Česká Lípa ve vybraném období let 2017 až 2021 v komparaci s hospodařením měst Tábor a Třebíč. Práce aplikuje metodiku Ministerstva financí pro hodnocení finančního zdraví obcí. Vytyčením zásadních ukazatelů finanční analýzy, přisouzením váhy jednotlivých ukazatelů a provedením výpočtu z nasbíraných dat došlo ke zjištění úrovně finančního zdraví obcí. Srovnáním výsledků finančních ukazatelů byly obce klasifikovány do jednotlivých stupňů finančního zdraví obcí. Města Česká Lípa a Tábor byly hodnoceny stupněm C – dobré finanční zdraví, tedy v rozmezí bodů 70 až 79. Město Třebíč bylo klasifikováno stupněm D – neuspokojivé finanční zdraví, rozmezí bodů 60 až 69. Mezi kritickými místy byla identifikována absence tvorby vlastních příjmů zejména v oblasti místních poplatků. Město Česká Lípa nevybírá poplatky za komunální odpad a neužívá možnosti zvýšit koeficient daní z nemovitostí. Navíc byly zjištěny nedostatky v prezentaci výsledků hospodaření města Česká Lípa svým obyvatelům. Součástí hodnocení byla evaluace problematických ukazatelů a byly poskytnuty návrhy zlepšení. Opětovné zavedení poplatků, nabídnout volné prostory k pronájmu, zapojení obyvatel do rozhodovacího procesu pomocí participativního rozpočtu.

Klíčová slova: obec, rozpočet, finanční analýza, finanční zdraví, ukazatele, příjmy, výdaje dotace

Analysis of the economy of the town of Česká Lípa in 2017-2021

Abstract

The diploma thesis deals with the analysis of the management of the municipality of Česká Lípa in the selected period of the years 2017 to 2021 in comparison with the management of the towns of Tábor and Třebíč. The thesis applies the methodology of the Ministry of Finance for the evaluation of the financial health of municipalities. By defining the key indicators of the financial analysis, by assigning the weight of the individual indicators and by performing a calculation from the collected data, the level of financial health of municipalities was determined. By comparing the results of financial indicators, municipalities were classified into individual levels of financial health of municipalities. The towns of Česká Lípa and Tábor were evaluated with a grade C – good financial soundness i.e., between 70 and 79. The town of Třebíč was classified as D – unsatisfactory financial health, range 60 to 69. Among the critical points identified was the absence of own revenue generation, especially in local fees. The city of Česká Lípa does not collect fees for municipal waste and does not use the possibility to increase the coefficient of real estate taxes. In addition, shortcomings were found in the presentation of the economic results of the town of Česká Lípa to its inhabitants. The evaluation included the evaluation of problematic indicators and suggestions for improvement were provided. Reintroduction of fees, offer free space for rent, involvement of residents in the decision-making process through participatory budgeting.

Keywords: municipality, budget, financial analysis, financial health, indicators, income, expenditure subsidies

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	19
3.1 Veřejná správa.....	19
3.2 Obec	20
3.2.1 Definice obce	20
3.2.2 Kategorizace obcí	20
3.2.3 Členění obcí podle působnosti	21
3.2.4 Orgány obcí a jejich činnosti	22
3.3 Rozpočet, hospodaření obce.....	24
3.3.1 Veřejný rozpočet.....	24
3.3.2 Územní rozpočet	25
3.3.3 Rozpočtový proces.....	26
3.3.4 Rozpočtová skladba	27
3.3.5 Závěrečný účet.....	28
3.4 Finanční zdraví obce	29
3.5 Finanční analýza.....	31
3.5.1 Metody finanční analýzy	32
3.5.2 Ukazatele finanční analýzy	32
3.5.3 Systém MONITOR	33
3.6 Finanční analýza – definice ukazatelů	35
3.6.1 Ukazatele příjmů a výdajů	35
3.6.2 Ukazatele zadluženosti	38
3.6.3 Ukazatele likvidity	40
3.6.4 Ostatní ukazatele	40
3.6.5 Shrnutí.....	41
4 Analytická část	43
4.1 Charakteristika města Česká Lípa.....	43
4.1.1 Struktura obyvatel.....	44
4.1.2 Organizační a řídicí struktura města	45
4.1.3 Ekonomické subjekty.....	46
4.1.4 Majetek města	46
4.1.5 Investiční aktivity města	47
4.1.6 Rozpočet města	48

4.2	Charakteristika města Tábor	50
4.2.1	Vývoj obyvatel a hospodaření města Tábor	51
4.3	Charakteristika města Třebíč.....	52
4.3.1	Vývoj obyvatel a hospodaření města Třebíč.....	53
4.4	Finanční analýza.....	55
4.4.1	Sestavení hodnocení finančního zdraví obce.....	55
4.4.2	Ukazatele příjmů a výdajů	56
4.4.3	Ukazatele zadluženosti	63
4.4.4	Ukazatele likvidity	68
4.4.5	Vyhodnocení finančního zdraví obce	71
5	Výsledky a doporučení.....	73
6	Závěr.....	79
7	Seznam použitých zdrojů	81
8	Seznam obrázků	84
9	Seznam tabulek	84
10	Seznam grafů	86

1 Úvod

Obec je jedním ze základních subjektů veřejného sektoru, který má za úkol vytvořit co nejlepší podmínky pro život svých obyvatel. Tento úkol může zajistit pouze za podmínek dobré finanční situace. Aby bylo zajištěno zdravé hospodaření subjektu veřejného sektoru, využívají se nástroje finanční analýzy. Na zastupitelstvu obce je nadále s výsledky finanční analýzy pracovat a patřičně na ně zareagovat.

Ze stránek Ministerstva financí České republiky je patrné, že se stát zajímá o finanční zdraví svých orgánů tedy obcí. Tento pojem mě velice zaujal. Finanční zdraví je velice obsáhlý soubor analýz, čerpá z velkého množství dat a výsledky prezentuje srozumitelně pro každého občana. Rozhodla jsem se zvolit k provedení analýzy hospodaření obce tuto metodiku, aplikovat na obec, která tento postup nevyužila a srozumitelně předložit vedení města přehled, jakým oblastem hospodaření by mělo dát přednost při řešení problémů.

Obce mají ve své správě čím dál více kompetencí a odpovědnosti, které jim byly státem uloženy. S těmito rolemi přichází i velká zodpovědnost vůči obyvatelům, kteří obec sledují pod drobnohledem, jak je s jejich financemi nakládáno. Zejména z tohoto důvodu, jsem se rozhodla zkoumat hospodaření obce v níž žiji. Pro větší vypovídající hodnotu výsledků jsem zároveň provedla komparaci se stejně velkými obcemi, abych byla schopna nalézt návrhy a zlepšení v oblasti finančního zdraví obce Česká Lípa.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je posouzení a komplexní zhodnocení finanční situace města Česká Lípa. Pro splnění hlavního cíle je nutné splnit cíle dílčí.

- a) Za pomoci teoretických poznatků získaných z literatury a dostupných dat, provést výpočty základních ukazatelů finanční analýzy.
- b) Na základě podkladů z finančního oddělení stanovit míru finančního zdraví města.
- c) Komparace výsledku města Česká Lípa s výsledky měst se stejným či podobným počtem obyvatel.
- d) Z provedených výpočtů předložit návrhy opatření ke zlepšení hospodaření zkoumaného města.

2.2 Metodika

V rámci metodického postupu jsou uvedeny především jednotlivé body zpracování práce, podkladové údaje, informace včetně výpočtů použitých vzorců.

Postup zpracování práce je popsán v jednotlivých dílčích bodech:

- a) volba tématu;
- b) stanovení subjektu zkoumání, v tomto případě volba obce;
- c) vymezení hlavního a dílčích cílů diplomové práce;
- d) studium materiálů pro vypracování rešerše na teoretickou část diplomové práce;
- e) sběr dat – dokumenty potřebné pro zpracování finanční analýzy zkoumaného subjektu v letech 2017 – 2021;
- f) výběr měst vhodných pro komparaci s městem Česká Lípa;
- g) volba vhodných ukazatelů finanční analýzy;
- h) stanovení míry důležitosti jednotlivých ukazatelů;
- i) výpočet dílčích ukazatelů;
- j) zobrazení výsledků za jednotlivé ukazatele finančního zdraví;
- k) výpočet celkového bodového hodnocení;
- l) přiřazení obce do klasifikačního stupně finančního zdraví;
- m) komparace výsledků finančního zdraví vybraných obcí;

- n) formulace doporučení, sestavení návrhů pro zlepšení finančního zdraví obce;
- o) zhodnocení a závěr.

Primárními zdroji sledovaných dat jsou rozvaha, výkaz zisků a ztrát, rozpočtová skladba, investiční plán a závěrečné účty hospodaření města Česká Lípa z let 2017 až 2021. Data byla poskytnuta na základě uděleného souhlasu tajemnicí města Česká Lípa paní Ing. Evou Bartoňovou a vedoucí finančního oddělení paní Ing. Alenou Sladkou. Pro komparaci výsledků finančního zdraví obce byla zvolena města, která se svou činností a počtem obyvatel nejvíce podobají zkoumanému městu. Jako vhodná města byla identifikována město Tábor a město Třebíč.

Bez rozdílu, zda se jedná o soukromý či veřejný sektor, schopnost efektivně nakládat s finančními prostředky je klíčovým faktorem úspěšnosti podnikání. V rámci veřejného sektoru je finanční zdraví hospodaření sledováno samotnými občany i ministerstvem financí České republiky. Aby bylo dobře zhodnoceno hospodaření municipality je důležitým kritériem výběr vhodných hodnotících ukazatelů. Diplomová práce se zkoumá především ukazatele z oblasti rozpočtového hospodaření, likvidity a zadluženosti obce.

Finanční zdraví obcí je metodikou sestavenou Ministerstvem financí České republiky pro posouzení hospodaření měst, která žádají o dotace v rámci dotačního programu „rozvoje venkova“. Ke sběru dat ministerstvu poslouží specializovaný informační portál „MONITOR“, který umožňuje veřejnosti volný přístup k informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Z metodiky MFČR bylo vycházeno při volbě vhodných ukazatelů finančního zdraví vybraných měst.

Použité metody a vzorce potřebné k výpočtu ukazatelů:

Pro stanovení finančního zdraví obce byly zvoleny následující ukazatele dle doporučení Ministerstva financí a Ministerstva pro místní rozvoj. Každá obec, která si chce zjistit své finanční zdraví si může spočítat všechny ukazatele (viz příloha číslo 1), ale ministerstvem financí je doporučeno sestavit rovnici finančního zdraví z níže popsanych vzorců číslo 1–9.

a) ukazatele příjmů a výdajů:

1. vzorec $P1 = \frac{\text{celkové příjmy}}{\text{počet obyvatel}}$ na jednoho obyvatele

2. vzorec $P2 = \text{daňové příjmy na jednoho obyvatele}$ $P2 = \frac{\text{daňové příjmy}}{\text{počet obyvatel}}$

3. vzorec $P4 = \text{ukazatel finanční nezávislosti}$
 $P4 = \frac{\text{vlastní příjmy očištěné od sdílených daní}}{\text{celkové příjmy}} * 100$

4. vzorec $PV3 = \text{ukazatel finanční soběstačnosti}$
 $PV3 = \frac{\text{vlastní příjmy}}{\text{běžné výdaje}} * 100$

b) ukazatele zadluženosti:

5. vzorec $Z2 = \text{výše dluhu k saldu běžného rozpočtu}$
 $Z2 = \frac{\text{zadluženost celkem}}{(\text{daňové příjmy} + \text{nedaňové příjmy} + \text{neinvestiční transfery} - \text{běžné výdaje})}$

6. vzorec $Z4 = \text{výše dluhové služby}$ $Z4 = \frac{\text{dluhová služba}}{\text{dluhová základna}} * 100$

7. vzorec $Z7 = \text{podíl cizích zdrojů na aktivech}$
 $Z7 = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktivní kapitál (brutto)}} * 100$

c) ukazatele likvidity

8. vzorec $L1 = \text{běžná likvidita}$ $L1 = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$

9. vzorec $L2 = \text{okamžitá likvidita}$ $L2 = \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$

Každý ukazatel má svou přesně definovanou škálu bodů pro stanovení míry finančního zdraví obce. Tyto bodovací škály jsou definovány Ministerstvem financí a interpretovány v přehledech dle I. Opluštilové.

Tabulka 1 Bodovací škála pro P1 (vzorec 1)

Bodové hodnocení P1	
Počet bodů FZ	Celkové příjmy na obyvatele
0	< 9 000
25	9 001 – 14 000
50	14 001 – 19 000
75	19 001 – 25 000
100	25 001 více

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilové (2012)

Tabulka 2 Bodovací škála pro P2 (vzorec 2)

Bodové hodnocení P2	
Počet bodů FZ	Daňové příjmy na obyvatele
0	< 6 000
25	6 001 – 8 500
50	8 501 – 10 000
75	10 001 – 12 500
100	12 5001 a více

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilové (2012)

Tabulka 3 Bodovací škála pro P4 (vzorec 3)

Bodové hodnocení P4	
Počet bodu FZ	Finanční nezávislost P4 (v %)
0	< 19.9
25	20 – 24.9
50	25 – 29.9
75	30 – 34.9
100	35 <

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilová (2012)

Tabulka 4 Bodovací škála pro PV3 (vzorec 4)

Bodové hodnocení PV3	
Počet bodů FZ	Finanční soběstačnost PV3 (v %)
0	< 69,9
25	70 – 79,9
50	80 – 89,9
75	90 – 99,9
100	100 <

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilová (2012)

Pro ukazatel Z2 (výše dluhu k saldu běžného rozpočtu, vzorec 5) je jasně určené rozpětí. Obce s dobou úhrady svých dluhů mezi 0–1 rokem je 100 bodů, mezi jedním a druhým rokem 75 bodů, mezi třetím a čtvrtým rokem 50 bodů, mezi čtvrtým a pátým rokem 25 a doba nad 5 let je hodnocena počtem bodů 0.

Tabulka 5 Bodovací škála pro Z4 (vzorec 6)

Bodové hodnocení Z4	
Počet bodů FZ	Dluhová služba v %
0	30 <
25	29,9 – 22
50	21,9 – 14
75	13,9 – 6
100	5,9 >

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilové (2012)

Tabulka 6 Bodovací škála pro Z7 (vzorec 7)

Bodové hodnocení Z7	
Počet bodů FZ	Podíl CZ na AC Z7 (v %)
0	25 <
25	15 – 24,9
50	9 – 14,9
75	4 – 8,9
100	0 – 3,9

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilová (2012)

Tabulka 7 Bodovací škála pro L1 a L2 (vzorec 8 a 9)

Bodové hodnocení L1 a L2	
Počet bodů FZ	Běžná likvidita (v %)
0	< 1
25	1,01 – 2,9
50	3 – 4,9
75	5 – 7,9
100	8 a více

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilové (2012)

Tabulka 8 Váha ukazatelů pro výpočet finančního zdraví obce

Zastoupení jednotlivých ukazatelů na celkovém hodnocení			
Vybraný ukazatel	Použitá zkratka	Doporučené % zastoupení	Zvolené % zastoupení
Celkové příjmy na jednoho obyvatele	P1	5–15 %	10 %
Daňové příjmy na jednoho obyvatele	P2	5 %	5 %
Finanční nezávislost	P4	15 % nebo 20 %	20 %
Finanční soběstačnost	PV3	10 % nebo 15 %	15 %
Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu	Z2	5 %	5 %
Ukazatel dluhové služby	Z4	5 %	5 %
Podíl cizích zdrojů na aktivech	Z7	5 % nebo 10 %	10 %
Běžná likvidita	L1	5–20 %	20 %
Okamžitá likvidita	L2	10 %	10 %
Kontrolní suma		Vždy dosáhne 100 %	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilové (2012)

Dle I. Opluštilové a doporučení Ministerstva financí je každému ukazateli přidělena procentní váha vůči celkovému výpočtu finančního zdraví obce. Obec, která má zájem zjistit svou úroveň finančního zdraví si zvolí sama míru. Váhu ukazatelů pro tuto práci zobrazuje tabulka číslo 8.

Ze stanovených ukazatelů a procentního zastoupení ukazatelů na celkovém výpočtu finančního zdraví je možné sestavit vzorec číslo 10. Vzorec představuje samotný výpočet finančního zdraví obce.

10. vzorec

$$FZ = P1 * 0,10 + P2 * 0,05 + P4 * 0,20 + PV3 * 0,15 + Z2 * 0,05 + Z4 * 0,05 + Z7 * 0,10 + L1 * 0,20 + L2 * 0,10$$

Do vzorce číslo 10 jsou následně vloženy konkrétní hodnoty výsledků jednotlivých ukazatelů (vzorec 1-9) ve výsledných bodech (tabulka 1-7) násobené váhou ukazatele (tabulka 8).

Na základě výpočtů jednotlivých ukazatelů může obec získat mezi 0-100 bodů. Podle celkových bodů ze vzorce číslo 10 je výsledek obce přiřazen do klasifikační skupiny dle tabulky číslo 9.

Tabulka 9 Klasifikační třída finančního zdraví obce

Klasifikační třídy FZ		
Získané body	Hodnocení	Slovní hodnocení
100–90	A	Vynikající finanční zdraví
89–80	B	Velmi dobré finanční zdraví
79–70	C	Dobré finanční zdraví
69–60	D	Uspokojivé finanční zdraví
59–35	E	Rizikové finanční zdraví
34–0	F	Neuspokojivé finanční zdraví

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilová (2012)

Komparací výsledků zkoumaných obcí, lze rozborem dat získat doporučení a návrhy zlepšení pro hlavní obec zkoumání.

3 Teoretická východiska

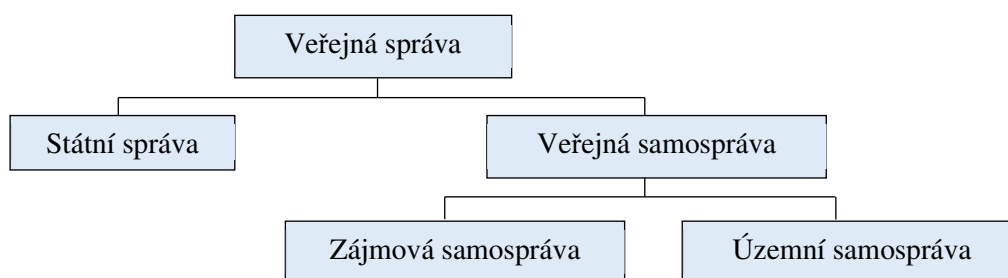
3.1 Veřejná správa

„Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Obec je vždy součástí vyššího samosprávného celku“ (Ústava České republiky, Hlava sedmá, čl. 99 a 100).

Na veřejnou správu a její strukturu lze pohlížet ze dvou hledisek. První hledisko je geografické, tzn. zda se hovoří o správě ústřední, územní nebo místní správu. Za druhé hledisko lze považovat pohled, kým je veřejná správa vykonávána. V tomto případě se určuje, zda stát vykonává správu svými orgány jakožto státní práva nebo zda přenechává okruh záležitostí na samosprávních orgánech.

Hlavním systémem v tomto soukolí představuje státní správa, ta je vykonávána přímo státem nebo zprostředkovaně tzv. územní samosprávou. Druhým systémem je veřejná samospráva. V případě veřejné samosprávy se jedná o delegování státní moci na jiné, nestátní orgány. Samospráva dostává oprávnění jednat svým jménem, na vlastní zodpovědnost, hospodařit s vlastními prostředky. Může být ve dvou podobách, a to územní a zájmová. Územní samospráva zastupuje zájmy osob, které náleží k danému územnímu celku. Zájmová samospráva sjednocuje osoby, které pojí určitý společný zájem (např. Česká lékařská komora, Agrární komora České republiky). (Provazníková, 2015)

Obrázek 1 Struktura veřejné správy ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle R. Provazníková, 2015

Územní samospráva na základě působnosti vykonává veřejnou správu, na území menším, než je stát. Jedná se o regiony, kraje, obce či města. V několika publikacích se lze setkat s pojmem místní správa, tím je označována nejnižší úroveň územní veřejné

správy. Stát předáním části veřejné správy uznává obec schopnou spravovat na svém území věci veřejného charakteru. (Peková, 2004)

3.2 Obec

3.2.1 Definice obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, který tvoří územní celek a je vymezen hranicí území obce. Obec disponuje vlastním majetkem, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese za svá rozhodnutí zodpovědnost. Obec má za úkol zasadit se o smysluplný rozvoj svého území a pečovat o potřeby svých občanů. Každá obec musí dbát na základní věc při plnění svých povinností, kterou ukládá zákon, a tou je chránit veřejný zájem.

(Zákon č.128/2000 Sb., O obcích, hlava 1, díl 1, § 2)

3.2.2 Kategorizace obcí

Podle údajů Českého statistického úřadu bylo ke dni 16. února 2021 na území České republiky 6 258 obcí, z toho 608 měst z nichž je 27 statutárních a 229 městysů.

Za **město** je považována obec čítající alespoň 3 000 obyvatel a zároveň jí na základě návrhu obce tak ustanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Pokud tak stanoví na návrh obce předseda Poslanecké sněmovny může se obec stát **městysem**. Kancelář Poslanecké sněmovny posléze zasílá údaje o změnách obce na město či městys Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu. Může docházet i ke slučování více obcí. Pokud je alespoň jedna městem nebo městysem, nově vzniklá obec získává status město nebo městys. (Zákon č. 128/2000 Sb. O Obcích, Hlava 1, díl 1, § 3)

„Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.“

(Zákon č. 128/2000 Sb. O Obcích, Hlava 1, díl 1, § 4)

3.2.3 Členění obcí podle působnosti

V České republice se využívá smíšený model a obce zajišťují kromě vlastní samosprávy i tzv. přenesenou působnost, kdy obce zabezpečují za stát další úkoly v rámci přeneseného plnění. (Peková, 2004)

Do **samostatné působnosti** se řadí záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, pokud nejsou zákonem přiděleny krajům nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost. Do samostatné působnosti obce patří především záležitosti uvedené v paragrafech 84, 85 a 102, s výjimkou vydaných nařízení obce. Za uspokojování potřeb obyvatel je dle zákona 128/2000 Sb., myšleno především potřeba bydlení; potřeba ochrany a rozvoje zdraví; potřeba dopravy a spojů; potřeba informací, výchovy a vzdělávání; potřeba kulturního rozvoje nebo potřeba ochrany veřejného pořádku.

Pro zajištění výkonu samostatné působnosti smí obec zřizovat organizační složky obce, právnické osoby, obecní policii v případě, že zákonem není určeno jinak. Záměrem těchto složek není dosahování zisku, ale zajištění efektivního hospodaření s majetkem obce, udržení a rozvíjení výše uvedených potřeb obyvatel obce.

Mezi podstatné činnosti, které vykonává obec v samostatné působnosti stojí za zmínku schvalování rozpočtu a zveřejňování závěrečného účtu; zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů; zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce; delegovat zástupce obce; vydávání závazných vyhlášek obce mimo jiné i zřizování a rušení výborů a obecní policie. (Zákon 128/2000 Sb., hlava 1, díl 2, § 84)

Přenesenou působností se rozumí vykonávání činností státní správy, které jsou ze zákona obci svěřeny. Přesun kompetencí, které napomáhají obcím zajistit svým občanům přístup k veřejným statkům, které jsou povahou národních statků. Aby mohli obce plnit činnosti v přenesené působnosti, dostávají prostředky ze státního rozpočtu ve formě finančních příspěvků. „V České republice rozlišujeme tři stupně přenesené působnosti. Rozsah přenesené působnosti je u obcí různý. Vykonává ji obec ve správním obvodu obce.“ (Peková, 2004)

Přenesená působnost, kterou stanovuje zákon, je v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce, tzv. obce se základním rozsahem výkonu státní správy neboli obec I. typu. Za obec II. typu se považuje obec, která vykonává činnosti v rozsahu pověřeného obecního úřadu, tzv. obec s pověřeným obecním úřadem. Obec III. typu má

za úkol vykonávat činnost v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, tzv. obec s rozšířenou působností. (Zákon 128/2000 Sb., hlava 1, díl 2, § 61)

Tabulka 10 Samostatná a přenesená působnost obcí – přehled

Typ působnosti	Samostatná působnost	Výkon státní správy		
		Přenesená působnost		
		I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň
<i>Legislativa</i>	<i>Zákon o obcích</i>	<i>Zvláštní zákony a právní předpisy</i>		
Příklad kompetence	Hospodaření obce; rozpočet obce; místní referendum; organizace, řízení, personální a hmotné zajištění chodu úřadu	Vydávání nařízení obce; rozhodování o místních, účelových komunikacích; projednávání přestupků	Zajištění voleb do Parlamentu ČR, do zastupitelstev krajů a obcí a Evropského parlamentu	Evidence obyvatel; vedení registru obyvatel; vydávání osobních dokladů; dávky a sociální služby

Zdroj: vlastní tvorba dle R. Provozňkové (2015)

3.2.4 Orgány obcí a jejich činnosti

V České republice jsou následující orgány obce:

a) **Zastupitelstvo obce** je kolektivní volený orgán. „ZO je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích.“ (Zákon 128/2000 Sb., hlava 4, díl 1, § 68)

Zastupitelstvo má rozhodující rozhodovací pravomoc. V rámci samostatné působnosti zastupitelstvo rozhoduje a zejména schvaluje rozpočet obce a závěrečný účet, rozpočtová opatření, uzavírá smlouvy o poskytnutí dotace, stanovuje program rozvoje územního obvodu, rozhoduje o výši osobních a věcných nákladů a v neposlední řadě rozhoduje o zřízení a zániku příspěvkové organizace. (Lajtkepová, 2014)

Počet členů je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu:

Tabulka 11 Počet členů zastupitelstva obcí

Počet obyvatel v územním obvodu	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 9 členů
od 501 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
od 3 001 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
od 10 001 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
od 50 001 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování dle J. Peková (2004)

Zastupitelstvo povinně zřizuje finanční a kontrolních výbor. V mezích zákona může obecní zastupitelstvo přenést vybrané pravomoci na radu obce. (Peková 2004)

b) **Rada obce** je výkonný orgán obce. Podléhá zastupitelstvu v samostatné působnosti a v rámci přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, pouze stanoví-li tak zákon. Počet členů rady je vždy lichý a činí ji nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Je sestavena ze starosty, místostarostů a dalších členů zastupitelstva. Obec, která má méně než 15 členů zastupitelstva nevolí radu města, její činnosti vykonává starosta. (Zákon 128/2000 Sb., hlava 4, díl 3, § 99)

Radě je vyhrazeno především zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce a jednacího řádu, příprava materiálů pro jednání zastupitelstva, dále zabezpečuje hospodaření obce, provádí rozpočtová opatření, zřizuje potřebné výkonné orgány obecního úřadu – odbory. (Marková, 2000)

c) **Starosta** je představitelem obce, uznává se za statutární orgán obce. Je odpovědný zastupitelstvu. Je-li v obci zřízena funkce tajemníka, přebírá tajemník zodpovědnost nad kontrolou pracovníků obecního úřadu. Mezi základní funkce starosty se řadí svolávání zastupitelstva, příprava a řízení schůze rady obce, podepisování usnesení nebo jmenování a odvolávání tajemníka. **Místostarosta** zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti. (Bauerová, 2008)

d) **Obecní úřad** se skládá ze starosty, místostarostů a tajemníka obecního úřadu, je-li zvolen. Obecní úřad vykonává administrativně organizační činnost související se samosprávnou i přenesenou působností obce. Větší pravomoci přenesené působnosti má pověřený obecní úřad a úřad s rozšířenou působností. Ve městech se jedná o městské úřady, magistráty a úřady městských obvodů a částí. Obecní úřad plní úkoly

uložené zastupitelstvem a rady obce, dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. (Peková, 2004)

e) **Finanční výbor** má na starost kontrolu hospodaření s majetkem obce a finančními prostředky obce, tvorba obecního rozpočtu. Plní další úkoly, kterým ho pověřilo zastupitelstvo. Finanční výbor musí tvořit nejméně tři členové, vždy to ale musí být lichý počet členů. (Zákon 128/2000 Sb., hlava 5, § 117 - § 119)

f) **Kontrolní výbor** kontrolu plnění nařízení zastupitelstva, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory či odbory. O provedené kontrole pořizují zápis. (Zákon 128/2000 Sb., hlava 5, §119)

g) Obec zřizuje **výbor pro národnosti menšiny**, pokud se při posledním sčítání k jiné národnosti hlásilo alespoň 10 % občanů. Může dále zřídit **osadní výbory** a **komise**, to je pro obec dobrovolné.

3.3 Rozpočet, hospodaření obce

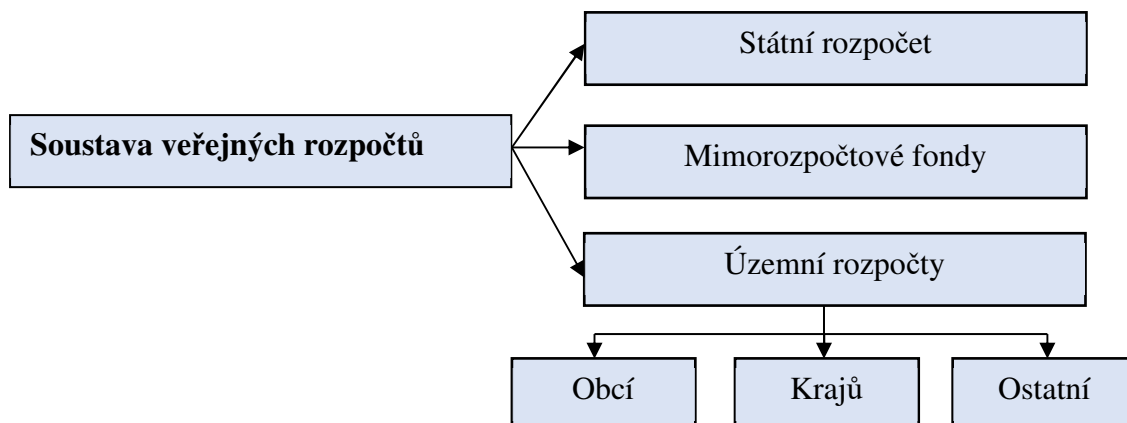
3.3.1 Veřejný rozpočet

„Předpokladem pro úspěšné fungování veřejného sektoru jsou právě „zdravé“ veřejné finance. Znalost předpokládaného vývoje veřejných financí je důležitá pro tvorbu rozpočtu na další rok, pro tvorbu rozpočtového výhledu a případně také finančních rámců strategického plánu obce.“ (Půček, 2012)

Soustava veřejných rozpočtů zahrnuje státní rozpočet, mimorozpočtové fondy a územní rozpočty neboli rozpočty obcí a krajů.

Rozdělení finančních toků v rámci územních rozpočtů lze vymezit několika možnými principy. Základním principem je hospodaření dle ročního rozpočtu. Aby nedocházelo k nadbytečnému rozměňování omezených finančních prostředků, obec by měla zabránit vzniku mimorozpočtových fondů. Za další princip můžeme považovat tzv. rozhodovací pravomoc. Ta představuje určitou míru finanční soběstačnosti vůči státní správě. Velmi podstatným principem je princip solidarity, který zajišťuje přerozdělování financí mezi bohatšími a chudšími obcemi. Velmi důležitým principem je průhlednost finančního systému, ta napomáhá k zajištění jisté míry veřejné i občanské kontroly. V neposlední řadě by měla organizace lpět na administrativní nenáročnosti finančního systému. (Peková, 2004)

Obrázek 2 Zobrazení soustavy veřejných rozpočtů

Zdroj: vlastní zpracování, Půček (2012)

3.3.2 Územní rozpočet

Územní rozpočet je základním kamenem finančního hospodaření obcí. Právě územní rozpočet je pro tuto práci stěžejní. Optimální rozdělení příjmů a výdajů ovlivňuje míru samofinancování, do jaké míry může obec sama financovat své výdaje, i míru finanční soběstačnosti, ta je dána poměrem vlastních zdrojů vůči celkovým příjmům rozpočtu.

Hospodaření obcí a rozpočet se v České republice řídí fiskálními pravidly podle OECD (The Organization for Economic Co-operation and Development) = Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Základním pravidlem OECD je dodržování pravidel vedoucích k dosažení cílů fiskální politiky státu, dále jedná o transparentnost ve výkazech a účetnictvích. Poukazuje na důležitost dlouhodobě vyrovnaného rozpočtu. Pravidla OECD vymezují daňová omezení v souvislosti s pravomocemi územní samosprávy a výdajová omezení související s restrikcemi zadlužení. (OECD Fiscal rules, 2006)

Dle J. Paroubka (2006) se mezi základní zásady pro tvorbu rozpočtu řadí zásada každoročního sestavování a především reálnost. Reálnost klade důraz na využití reálných a pravdivých údajů na obou stranách rozpočtu, tedy jak na straně příjmů, tak výdajů. Finanční kontrola rozpočtu a zásada účelnosti udávají důležitost využití reálných prostředků rozpočtu na účely, pro které byl rozpočet sestaven a schválen.

3.3.3 Rozpočtový proces

Jako základní povinnost každé municipality je sestavení závazného rozpočtu na období jednoho roku, z něhož vychází obec při svém hospodaření. Jak už bylo v minulé kapitole zmíněno cílem je, aby byl rozpočet vyrovnaný. Ve výjimečných případech může dojít ke sválení přebytkového rozpočtu, a to za předpokladu, že část příjmů je určena k využití v letech následujících nebo jsou-li příjmy využity pro splácení půjček v letech minulých. Dále zákon 218/2000 sb. definuje důvod, kdy může dojít ke schválení schodkového rozpočtu. V tomto případě se jedná o schodek, který může být hrazen prostřednictvím finančních prostředků nakumulovaných z předchozích let nebo prostřednictvím zajištění půjčky, úvěru či příjmem z prodeje komunálních dluhopisů. (Zákon 218/2000 Sb.)

Při sestavování rozpočtu by měli být dodržovány následující zásady – každoroční sestavování a schvalování rozpočtu dané municipality, reálnost a pravdivost rozpočtu, úplnost a jednotnost rozpočtu, dlouhodobá vyrovnanost, efektnost a hospodárnost, publicita (jejím cílem je informovat občany o hospodaření obce). (Peková, 2004)

Každá municipalita sestavuje rozpočet v návaznosti na svůj střednědobý rozpočtový výhled rozpočtu. Rozpočtový výhled je jistá forma finančního plánu obce, který je sestavován na období 2-5 let následujících po roce, na nějž je sestavován rozpočet. Právě tento rozpočtový výhled může obci zajistit vysokou kvalitu hospodaření, pokud je výhled sestaven kvalitně a jsou zde zohledněny různé potenciální komplikace. Zákon 250/2000 Sb. nespecifikuje, jak má samotný rozpočtový proces vypadat.

Dle J. Provozňkové (2007) ve většině případů zahrnuje rozpočtový proces pět etap. Sestavení návrhu odpovědným orgánem je etapou první. V menších obcích ho sestavuje sám starosta s pomocí účetní/ho, ve větších obcích to má za úkol finanční odbor. Návrh obsahuje také finanční prostředky organizacím zřízených obcí (např. školky, školy, dopravní podniky, technické služby, městská policie apod.). Pokud se obec podílí na realizaci projektu využívající prostředků ze strukturálních fondů EU, objem těchto financí musí být v návrhu zařazen. Druhou etapou je projednání a schválení návrhu. Třetí etapou je plnění rozpočtu. Za jednotlivá plnění zodpovídají výkonné orgány (případně odbory), ty navrhují případné rozpočtové změny. K rozpočtovým změnám může docházet z několika důvodů (např. změny legislativních předpisů, organizační změny, věcné změny). Tyto úpravy jsou opětovně projednány a schváleny. Předposlední

etapou je průběžná kontrola plnění rozpočtu. Poslední etapou je sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění rozpočtu za uplynulé období, projednání a následná kontrola.

„Územní samosprávný celek zveřejní návrh rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku. Na internetových stránkách se zveřejňuje úplné znění návrhu. Na úřední desce může být návrh zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby.“ (Zákon č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, část třetí, § 11)

3.3.4 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba neboli klasifikace, je ustanovenou vyhláškou Ministerstva financí. Zajišťuje systematické, jednotné a přehledné třídění příjmů a výdajů dané municipality. Právě tato klasifikace umožňuje zajistit jednotu a přehlednost rozpočtů v celé soustavě státní správy, napomáhá analyzovat příjmy a výdaje, zajišťuje potřebné informace o hospodaření obce pro širokou veřejnost i státní instituce. (Peková, 2004)

Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě uvádí hned několik způsobů třídění rozpočtové skladby, za zmínku stojí odpovědnostní třídění (je spojeno se státním rozpočtem, pro obce je nepovinné), druhové třídění příjmů a výdajů, viz tabulka číslo 3, odvětvové třídění (skupina 1 – zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, skupina 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, skupina 3 – služby pro obyvatelstvo, skupina 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti, skupina 5 – bezpečnost státu a právní ochrana, skupina 6 – všeobecná veřejná správa a služby) nebo transferové třídění – specifikuje příjmy a výdaje z hlediska účelů transferů a půjčených prostředků. (Vyhláška MF 323/2002 Sb., § 1a)

Kapitálová a běžná část rozpočtu nejsou odděleny, naopak mezi nimi existuje úzká spojitost. V případě, že je běžný rozpočet sestaven jako vyrovnaný, je obec schopna pokrýt své běžné výdaje pomocí běžných příjmů. Dojde-li v rozpočtu k deficitu, běžné výdaje nepokrývají běžné provozní výdaje. V případě, že existuje dluhová služba, obec není schopna pokrýt běžné výdaje i dluhovou službu, musí být tato situace hrazena z kapitálového rozpočtu. Tento stav je dlouhodobě neudržitelný a odráží se negativně na finančním zdraví obce. V opačném případě, kdy běžné příjmy převyšují běžné výdaje, má obec předpoklad v budoucnu hospodařit zdravě.

Saldo dluhové služby nejen, že pokryje samotnou dluhovou službu, ale může být využito k samofinancování investic. V praxi velmi často dochází k nedostatku financí na investice, na které jsou následně využívány návratné příjmy neboli úvěry a půjčky. (Provazníková, 2009)

Tabulka 12 Druhové třídění rozpočtu

Jednotky druhového třídění	
1 Daňové příjmy	5 Běžné výdaje
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů Daně ze zboží a služeb Daně a poplatky z vybraných činností Daně a cla	Platby a podobné související výdaje Neinvestiční nákupy Neinvestiční transfery veřejnoprávním nebo soukromoprávním subjektům Neinvestiční transfery obyvatelstvu Neinvestiční půjčené prostředky
2 Nedaňové příjmy	6 Kapitálové výdaje
Příjmy z vlastní činnosti Přijaté sankční platby a vratky transferů Ostatní nedaňové příjmy Přijaté splátky půjčených prostředků	Investiční nákupy Nákupy akcií a majetkových podílů Investiční transfery Investiční půjčené prostředky
3 Kapitálové příjmy	
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku Ostatní kapitálové příjmy Příjmy z prodeje akcií	
4 Přijaté transfery	
Neinvestiční přijaté transfery Investiční přijaté transfery	
9 Financování	
Mají charakter příjmů i výdajů	

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky MF 323/2002 Sb. (2021)

3.3.5 Závěrečný účet

„Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu,

aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob.“

(Zákon 250/2000 Sb., část třetí, § 17)

Pokud je závěrečný účet dobře zpracován, může sloužit jako zdroj k tvorbě rozpočtu na následující rozpočtové období.

Závěrečný účet dle zákona 250/2000 Sb. musí obsahovat také vyúčtování finančních vztahů vůči státnímu rozpočtu, rozpočtu krajů a obcí, státním fondům, národnímu fondu a další.

„Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí. Územní samosprávný celek zveřejní závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby.“ (Zákon 250/2000 Sb., část třetí, § 17)

3.4 Finanční zdraví obce

Obec používá ke svému hospodaření veřejné prostředky, ty jsou z velké části od daňových poplatníků, proto s nimi musí být vhodně nakládáno. Většinu obyvatel zajímá, na co jsou jejich peníze použity, do jaké míry je obec zadlužena nebo jak dokáže obec dostát svým závazkům. Všechny tyto informace o finanční situaci obce jsou důležité například pro banku, potenciální investory, zhotovitele zakázek a neposlední řadě státní orgány.

Ve většině zemí se na národním hospodaření podílejí dva sektory: soukromý a veřejný sektor. Mezi těmito sektory jsou značné rozdíly. Rozdíly můžeme najít například v charakteru produkovaných statků, vlastnictví, způsob rozhodování, způsob financování, kým jsou kontrolovány a další. (Peková, 2008)

Tato práce se zaměřuje na sektor veřejný, konkrétně obec. Hodnocení hospodaření obce by měla být posuzována na základě dosažených cílů, splnění odhadu rozpočtu a plnění svého poslání. Výkonnost municipality je založena na principu tak zvané 3E. Jedná se zkratku **economy** neboli hospodárnost (poměr ceny a výkonu), **effectiveness** neboli účelnost (důležitá je účelnost výstupů, dosažení cílů) a **efficiency** neboli efektivita (efektivita dosažených cílů). Principy 3E by měly být posuzovány komplexně, posuzovat všechna hlediska najednou nikoliv odděleně. (Otrusínová, 2011)

Bez rozdílu, zda se jedná o soukromý nebo veřejný sektor za „finančně zdravou“ organizaci považujeme takovou, která je v současnosti i v budoucnosti schopna naplňovat své poslání a záměry. (Valach, 1999) Jak již bylo zmíněno obec má za úkol pečovat o potřeby svých občanů, pečovat o všestranný rozvoj území, pečovat o veřejný majetek a chránit veřejný zájem a mnoho dalšího. Pokud obec zvládá plnit tyto zákonem stanovené nároky a požadavky, můžeme ji označit jako finančně zdravou. (Zákon 128/2000 Sb.)

Ke správnému zhodnocení finančního zdraví obce je vhodné držet se tří základních kritérií. Prvním kritériem je rentabilita neboli úspora rozpočtových výdajů při zachování rozsahu činností, které obec zajišťuje. Druhým kritériem, sledovaným Ministerstvem financí České republiky je schopnost hradit závazky. Posledním, důležitým kritériem, je finanční nezávislost, schopnost obce financovat své výdaje z vlastních zdrojů. (Máče, 2005)

Rozpočtový výhled a samotný rozpočet napomáhá k zajištění efektivního hospodaření. Díky těmto nástrojům obec může efektivně rozdělit finanční prostředky na dílčí cíle a přerozdělit kompetenci a zodpovědnost za jejich splnění. Shrneme-li pojem finanční zdraví obce, hovoříme o zajištění poslání, zatímco je nadále schopna hradit své zakázky a být finančně nezávislou. Ke zjištění skutečnosti, zda výše uvedených kritérií bylo dosaženo lze použít finanční analýzu.

Finanční zdraví obce a její hospodaření se dá vyjádřit a posuzovat z mnoha hledisek. Může být přihlíženo ke kvalitě zabezpečování veřejných statků, dále ho lze vyhodnocovat na základě rentability obce, její schopnost hradit splatné závazky či finanční nezávislosti na dodatečných zdrojích. Navzdory tomu, že Ministerstvo financí a dotační program „Rozvoj venkova“ vytvořil metodiku, jak správně zhodnotit finanční stabilitu obcí, ne vždy jsou tyto metody obcemi při finančním řízení a plánování dlouhodobého výhledu využívány. Především menší obce o této metodě mnohdy nevědí a chybí jim dostatečné lidské či finanční zdroje. (Szarowská, 2018)

3.5 Finanční analýza

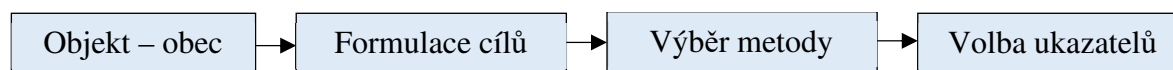
„Úspěšná firma se při svém hospodaření bez rozboru finanční situace firmy již neobejde. Hlavním smyslem finanční analýzy je připravit podklady pro kvalitní rozhodování o fungování podniku.“ (Růčková, 2011) Právě finanční analýzy má za cíl identifikovat finanční situaci podniku neboli finanční zdraví. Nejedná se pouze o posouzení hospodaření v minulém období, ale také zjištění pozitivní a negativních faktorů, které hospodaření ovlivňují. Finanční analýzu můžeme aplikovat i v oblasti municipální sféry. Nesmíme, ale zapomenout zhodnotit specifika, která jsou s veřejným sektorem spojena, jako například důsledek jiného principu financování. Finanční analýza v současné době nabízí i některé specifické metody a ukazatele, které odpovídají více nepodnikatelskému prostředí než podnikatelskému. (Otrusínová, Kubíčková, 2011)

K základním cílům finanční analýzy můžeme řadit například posouzení dosavadního vývoje firmy, poskytnutí informací pro budoucí rozhodování, rozbor možných variant vývoje a výběr nejlepší varianty, porovnání výsledků s dalšími srovnatelnými organizacemi, zpracování informací pro hodnocení odpovědnými osobami.

Finanční analýza musí splňovat požadavky **účelnosti** (předem vymezený cíl a účel), **aplikovatelnosti** (volba takové metody, které jsou adekvátní reálným možnostem obce) a v neposlední řadě **informační efektivnosti** (prostředky vynaložené na získání dat, by měly být adekvátní očekávaným přínosům, jichž je obec schopna dosáhnout v návaznosti na využití informací ze získané analýzy). (Kraftová, 2002)

Finanční analýza, jako většina ekonomických metod, má přibližný postup tvorby. Před samotným zhotovením analýzy je potřeba aby její žadatel stanovil konkrétní cíle, které definují, jaké výstupy mají z analýzy vycházet. Finanční analýza má tedy své objekty a subjekty. Objektem v této práci je tudíž obec – municipální jednotka. Za subjekty považujeme zákazníky veřejné správy tedy občany obce, veřejnou správu, peněžní ústavy a možné investory. Pro obec spočívá význam finanční analýzy zejména ve zvyšování kvality finančního rozhodování na základě posouzení dosavadního hospodaření a poskytnutí veškerých potřebných informací, které mohou pomoci při rozhodování o budoucím hospodaření.

Obrázek 3 Postup finanční analýzy

Zdroj: vlastní zpracování dle Růčková (2011)

3.5.1 Metody finanční analýzy

„*Finanční analýzy se řadí k velmi propracovaným součástem finančního řízení, které jsou součástí skupiny aplikovaných ekonomických disciplín.*“ S ohledem na způsob zpracování dat a časového hlediska rozeznáváme čtyři metody finanční analýzy. První metodou je finanční analýza fundamentální – analytici využívají svých zkušeností, intuicí a subjektivních odhadů. Druhou metodou je technická finanční analýza, která je založena na matematicko-statistických metodách. Ta se dále dělí na vertikální (hodnocení jednotlivých prvků) a horizontální (časové řady a rozpoznání. Kauzální finanční analýza je třetí metodou, která hodnotí příčinně důsledkové vazby mezi jevy. Čtvrtou finanční analýzou je komparační. V této metodě jde o doplňující technickou analýzu, je založena na srovnávání ukazatelů.

V závislosti na časové dimenzi členíme finanční analýzu na ex post (analýza minulých let), a ex ante (orientovaná na budoucnost obvykle v období 1-3 roky, maximálně 5 let). (Marková, 2000)

V této práci jsou zvoleny především metody a postupy náležící **technické finanční analýze**.

3.5.2 Ukazatele finanční analýzy

Při charakteristice jednotlivých metod se používají pojmy **data** (údaje obsažené v účetnictví) a **ukazatele** (údaje, které jsou na základě matematických operací odvozené z dat). Základním nástrojem finanční analýzy jsou **hodnotící ukazatele**, ty členíme na dvě základní skupiny absolutní ukazatele a poměrové neboli relativní ukazatele.

Absolutní ukazatele se stanovují na základě dat ze zdrojů finanční analýzy (účetnictví, rozpočet). Absolutní ukazatele se dále dělí na základní, rozdílové (rozdíl dvou základních), a marginální neboli přírůstkové (chování ukazatele v průběhu času).

Poměrové mají základ v absolutních ukazatelích. Dělíme je na prosté (jednoduchý poměr dvou absolutních ukazatelích), bazické a řetězové (chceme-li stanovit podíl různých hodnot jednoho absolutního ukazatele), marginální neboli přírůstkové (rozdíl dvou

ukazatelů vyjadřující vývoj v čase v poměru se základním ukazatelem) a senzitivita (poměr více relativních marginálních ukazatelů). (Kraftová, 2002)

Ukazatele finanční analýzy využívají pro své výstupy reálná data. Tato data jsou získávána z rozvahy, výkazu zisků a ztrát (výnosy, náklady a výsledek hospodaření obce), z přehledů o peněžních tocích, z obecního rozpočtu, z rozpočtových výhledů (údaje o plánovaných příjmech a výdajích pro následující období) a ze závěrečných účtů (souhrn celkového hospodaření obce za uplynulé roky). (Růčková, 2011, Otrusinová 2011)

3.5.3 Systém MONITOR

Volba vhodných hodnotících ukazatelů je základem k efektivnímu provedení finanční analýzy vybraného subjektu. V diplomové práci jsou zvoleny především ukazatele zkoumající oblasti rozpočtového hospodářství (ukazatele sestavené na základě příjmů a výdajů, ukazatele zadluženosti, ukazatele likvidity a některé zvolené ostatní ukazatele). Při hledání vhodných ukazatelů lze narazit na systém Ministerstva financí České republiky Monitor IISSP (Integrovaný informační systém Státní pokladny). *„MONITOR je specializovaný informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Prezentované informace pocházejí ze systému Státní pokladny a jsou čtvrtletně aktualizovány. MONITOR dále zajišťuje zveřejňování účetních závěrek organizačních složek.“* (oficiální stránky MF CR <https://monitor.statnipokladna.cz/>)

Tento nástroj shromažďuje data za jednotlivé municipality a občanovi nabízí sestavy informativních a monitorujících ukazatelů. Výsledné hodnoty jednotlivých ukazatelů Ministerstvo financí hodnotí a může z nich vyvodit konkrétní závěry. V analytické části programu MONITOR jsou k dispozici tyto ukazatele například informativní ukazatele (počet obyvatel, aktiva celkem, podíl zadluženosti na cizích zdrojích v procentech, příjem celkem, cizí zdroje, osmileté saldo, úroky, stav na bankovních účtech celkem, oběžná aktiva, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, úvěry a komunální dluhopisy, krátkodobé závazky, dluhová služba celkem, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, ukazatel dluhové služby v procentech, zadluženost celkem a další) či monitorující ukazatele (podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v procentech, běžná likvidita).

3.6 Finanční analýza – definice ukazatelů

Tato část diplomové práce je zaměřena na definice vybraných ukazatelů. Jedná se o stěžejní část práce, ze které bude vycházet část analytická, kde už bude konkrétní volba ukazatelů pro provedení finanční analýzy vybrané municipální jednotky.

Pro potřeby ucelenosti a přehlednosti se v přílohách číslo 1-2 nacházejí souhrny ukazatelů, včetně dat zdrojů dat, ze kterých vycházejí.

3.6.1 Ukazatele příjmů a výdajů

Jak již bylo několikrát zmíněno příjmy a výdaje jsou nejpodstatnější částí obecního hospodaření. Příjmy a výdaje jsou ve veřejném sektoru více předvídatelné a ustálenější oproti soukromému sektoru. Samozřejmě toto se dá říct pouze o provozních, stálých příjmech a výdajích, které se během let opakují.

Celkové příjmy na jednoho obyvatele – P1

Toto je základní ukazatel municipální jednotky, který představuje výši finančních zdrojů obce v přepočtu na jednoho obyvatele. Pomáhá v porovnání hodnot rozpočtu v jednotlivých letech s jinými municipálními jednotkami. V rámci tohoto ukazatele může docházet ke zkreslení díky zahrnutí kapitálových příjmů a přijatých dotací do celkových příjmů. Hodnotící obec musí vhodně zvážit, jaký vliv mají tyto dvě části na celkový příjem. (Růčková, 2011)

Daňové příjmy na jednoho obyvatele – P2

Tento ukazatel je velmi sledovaný vyššími složkami veřejného sektoru. Vyjadřuje totiž jakou hodnotu daňových příjmů obec vytváří v přepočtu na jednoho obyvatele. Čím vyšší hodnotu tento ukazatel má, tím lepší hospodářskou situaci obce představuje.

Každá municipální jednotka se liší počtem obyvatel, velikostí katastrálního území i počtem podnikatelských subjektů, díky tomu se liší i výše daňových příjmů. Právě z tohoto důvodu je hodnota přepočtena na jednoho obyvatele.

Nejvyšší část daňových příjmů obce tvoří daň z přidané hodnoty, kterou obec sama neovlivní. Hodnotu ukazatele může obec ovlivnit změnou ceny místních poplatků z činnosti a služeb, u právnických osob zavedením například pobídek. (Máče, 2005)

Podíl daňových příjmů na celkové příjmy – P3

Výsledkem je zobrazení závislosti celkových příjmů obce na příjmech daňových. V tomto ukazateli se výsledek uvádí v procentech. Daňové příjmy obec nemá možnost ovlivnit, jejich hodnota dosahuje každý rok podobnou hodnotu. Změnu v tomto ukazateli můžou ovlivnit především celkové náklady nedaňové. Pokud tento ukazatel rok od roku vykazuje nižší hodnoty, představuje to schopnost obce tvořit víc vlastních příjmů a nebyť závislý na příjmech daňových. (Opluštilová, 2012)

Finanční nezávislost – P4

Úkolem ukazatele je v procentech vyjádřit finanční nezávislost příjmů obce neboli závislost na přijatých transferech. Tento ukazatel může mít dvě podoby. V základní podobě se do vlastních příjmů zahrnují veškeré příjmy daňové, nedaňové i kapitálové. Čím vyšší je výsledek, tím nižší je závislost obce na transferech.

Rozdíl oproti základnímu ukazateli finanční nezávislosti je v odečtení příjmů ze sdílených daní z vlastních příjmů. Napomáhá to lépe zobrazit aktivitu obce ve tvorbě vlastních příjmů. (Růčková, 2011)

Finanční stabilita – P5

Ukazatel zobrazuje podíl běžných příjmů na příjmech celkových. Pomocí ukazatele se vyjadřuje stabilita obce na základě struktury obecních příjmů.

Za běžné příjmy se považují příjmy daňové, nedaňové a neinvestiční příjmy přijatých transferů. Jeli výsledná hodnota vyšší představuje to nižší závislost obce na mimořádných příjmech a naopak. (Kraftová, 2002)

Běžné výdaje na obyvatele – V1

Tento ukazatel představuje, kolik obec vynaloží běžných výdajů na jednoho obyvatele. Výsledkem nelze říci co je optimální výše ročních výdajů. Slouží spíše k meziročnímu srovnání v rámci obce nebo při porovnávání s jinou municipalitou. Jako tomu bylo u příjmů tak i u výdajů je vhodnější pracovat s běžnými výdaji oproti celkovým, kde nejsou započítány kapitálové nebo jiné jednorázové výdaje, které by mohli výsledek významně ovlivnit. Výsledná hodnota může napomáhat k plánování úrovně budoucích výdajů. (Knápková, 2017)

Podíl běžných výdajů na celkových výdajích – V2

Ukazatel stanovuje poměr běžných výdajů na celkových výdajích obce. Napomáhá to stanovit jakou část výdajů vynakládá obec na provoz. Výsledné hodnoty

může obec ovlivnit především svou aktivitou v konání jednorázových kapitálových akcí, které navýší podíl na celkových výdajích. Běžné výdaje jsou ve směs stabilní, mohli by se změnit, pokud by obec změnila rozsah výkonu své činnosti. Opět výsledek napomáhá ve srovnání hospodaření minulých let a plánování objemu výdajů pro roky budoucí.

Stejný ukazatel lze aplikovat, pokud obec chce zjistit poměr kapitálových nebo mandatorních (výdaje, jež je obec povinna ze zákona hradit) výdajů vůči celkovým výdajům, změnil by se pouze jmenovatel vzorce. (Máče, 2005)

Saldo rozpočtu – PV1

Ukazatel saldo rozpočtu stanovuje, jak obec dokáže hospodařit se svými výdaji a příjmy. Není to vhodná volba pro krátkodobé hodnocení, vhodnější je ho využít pro posouzení jaký trend si udržuje obec v dlouhodobém horizontu. Výsledkem je přebytek nebo deficit obecního rozpočtu v jednotlivých letech.

Saldo běžného rozpočtu na obyvatele – PV2

„Ukazatel umožňuje porovnávat schopnost jednotlivých obcí generovat přebytek běžného rozpočtu. Jedná se o základní ukazatel hodnotící zdraví rozpočtového hospodaření obce, avšak je nutno vzít v úvahu, že stejná hodnota ukazatele má u různých velkých obcí velmi rozdílné reálné dopady. Tento ukazatel je vhodný jak pro komparaci s jinými obcemi, tak pro hodnocení vývoje hospodaření v provozní části rozpočtu. Při detailnějším hodnocení výsledků tohoto ukazatele je třeba brát v úvahu omezenou možnost obce aktivně získávat běžné příjmy a oproti tomu nutnost hradit zejména mandatorní výdaje“ (Opluštilová, 2012)

Finanční soběstačnost – PV3

Zda je obec schopná hradit své výdaje příjmy, které sama vytváří, napomáhá zjistit tento ukazatel. Výsledek tohoto ukazatele může obec ovlivňovat především svou aktivitou v oblasti nedaňových příjmů, protože běžné výdaje slouží pro běžné, opakující se potřeby pro zajištění chodu obce a jejich hodnota se dá stabilizovat. Čím vyšší je výsledná hodnota, tím vyšší je finanční soběstačnost obce na financování běžných výdajů.

Samofinancování kapitálových výdajů – PV4

Ukazatel pomáhá určit schopnost obce financovat kapitálové výdaje ze svých vlastních zdrojů. Chystá-li se obec zainvestovat do jednorázového investičního projektu, mohou často výdaje přesáhnout příjmy daného roku. Tento ukazatel napomáhá vyčíslit,

zda a jakou výší by musela obec sáhnout po financování z cizích zdrojů, nejčastěji bankovní instituce. (Růčková, 2011)

3.6.2 Ukazatele zadluženosti

Pojem zadluženost vyjadřuje skutečnost, že subjekt využívá cizích zdrojů k financování svých aktivit. K rozhodování, zda má obec využít cizí zdroje k financování, napomáhá především analýza běžného rozpočtu a rozpočtového výhledu, který jsou primárními zdroji informací o investičních projektech let současných i budoucích.

Formy cizích zdrojů, které mohou obce využít, mají podobu emitovaných komunálních dluhopisů, půjčky od PO nebo FO, půjčky od státních institucí nebo úvěry od finančních institucí. Právě úvěry z finančních institucí jsou ve veřejném sektoru nejčastěji využívány. Legislativa nikterak neomezuje zadluženost obcí v České republice. Proto je pouze na vedení obce uvážít všechna možná rizika.

Výše dluhu na obyvatele – Z1

Sám pojem napovídá, že tento ukazatel představuje výši zadlužení obce v přepočtu na jednoho obyvatele. Jako u většiny ukazatelů i u tohoto je vhodnější porovnání v rozmezí několika let, sledování míry zadluženosti v obci.

Obecně se dá stanovit, pokud má ukazatel klesající tendenci, obec vhodně zvládá splácet svůj dluh a její dluhy se snižují a opačně. Jelikož počet obyvatel se příliš nemění můžeme brát hodnoty za vypovídající. (Růčková, 2011)

Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu – Z2

Ukazatel slouží především jako porovnání schopnosti obce generovat zdroje využitelné ke splácení jejích dluhů. Zároveň může obec díky ukazateli plánovat své budoucí výdaje, pokud zná zatížení budoucích rozpočtů současným dluhovým zatížením. (Opluštilová, 2012)

Pokud obec k financování svých aktivit využívá cizích zdrojů, měla by v následujících letech jednat tak, aby saldo jejího rozpočtu každoročně dosahovalo kladných hodnot a obec tak mohla hradit splátky z dluhů. V opačném případě by musela ke splátkám využít dalších cizích zdrojů, čímž by se mohla dostat do finančních pastí.

Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu – Z3

Ukazatel pomáhá vyčíslit za kolik let je celkový dluh splatný ze salda běžného rozpočtu obce. Slouží jako pomocný ukazatel k porovnání schopností obce generovat zdroje využitelné ke splácení svého dluhu. Výsledek se porovnává v jednotlivých letech. Pokud obec k financování svých aktivit využila cizích zdrojů, měla by se snažit hospodařit v letech následujících tak, aby salda rozpočtu dosahovala kladných hodnot, díky tomu by byla schopna lépe hradit splátky a nemusela by využít dalších cizích zdrojů. (Knápková, 2017)

Ukazatel dluhové služby – Z4

Ukazatel vyjadřuje kolika procenty se dluh obce podílí na jejích běžných příjmech. Dluhovou službu můžeme charakterizovat jako součet ročních výdajů souvisejících s úhradou dluhů (tzn. ze zaplacených úroků, splátek leasingu, splátek jistin). Dluhová služba se vztahuje ke kategorii příjmů ze tříd 1-4. MF ČR uvádí, pokud je hodnota ukazatele vyšší než 30 %, je to považováno za negativní jev. Nevýhodou tohoto ukazatele, že nezohledňuje celkové zadlužení, ale pouze výdaje související se zadlužením v daném roce, takže pokud by si obec odložila splátky do let budoucích na ukazateli se to nikterak neprojeví. (Opluštilová, 2012)

Krytí dluhové služby – Z5

Ukazatel hodnotí schopnost obce krýt dluhové náklady využitím vygenerovaného provozního přebytku. Provozní přebytek se stanoví odečtením běžných výdajů od běžných příjmů. Hodnota přebytku by měla převýšit hodnotu 1. (Procházková, 2010)

Podíl splátek úroků a běžných příjmů – Z6

Výsledná hodnota představuje na kolik hrazení úroků zatěžuje rozpočet obce neboli jakou část z běžných příjmů musí obec vynaložit na placení úroků. Ukazatel napomáhá pro lepší komparaci každoročního zatěžování rozpočtu hrazením úroků z vypůjčených prostředků. (Opluštilová, 2012)

Podíl cizích zdrojů na aktivech – Z7

Stanoví-li obec poměr celkových aktiv a cizích zdrojů ukazatel pomáhá hodnotit míru financování obecních aktiv za pomoci externích zdrojů. Výsledkem může zhodnotit, zda obec nadměrně nezadluhuje svůj majetek. Výše závazků a výše celkových aktiv ovlivňuje výsledek tohoto ukazatele. (Kraftová, 2002)

3.6.3 Ukazatele likvidity

Likviditu lze charakterizovat jako schopnost subjektu hradit včas své platební závazky. Pokud subjekt tohoto není schopen, může to vyústit v platební neschopnost a vést k bankrotu. Proto likvidita představuje jednu z nezbytných podmínek efektivního fungování subjektu. Zároveň je důležitým předpokladem rozvoje obce v budoucnosti. Pro platební schopnost municipality je důležitý faktor likvidnost krátkodobých aktiv neboli transformace na finanční prostředky. (Knápková, 2017)

Běžná likvidita – L1

„Běžná likvidita měří, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky“ (Kislingerová, 2007). Vezme-li to na obec, ukazatel hodnotí kolikrát je obec schopna uspokojit krátkodobé závazky svých věřitelů, ale pouze tehdy pokud veškerá svá aktiva v daný moment přemění na finanční hotovost.

Jeli hodnota ukazatele vyšší, tím vyšší běžnou likviditou obec disponuje a tím je menší riziko platební neschopnosti. Obce disponují menším množstvím oběžných aktiv než soukromé podniky, proto na ně nelze uplatnit hranice, která je pro soukromý sektor 1,5-2,5. Ale měly by dosahovat alespoň hodnoty 1,6. (Růčková, 2011)

Ukazatel běžné likvidity je jedním ze základních nástrojů monitoringu hospodaření obcí MF ČR. V systému MONITOR není uvedena jako běžná likvidita, ale celková likvidita obcí.

Okamžitá likvidita – L2

„Okamžitá likvidita měří schopnost uhradit splatné závazky z dostupných zdrojů“ (Kocmanová, 2013).

Peněžními prostředky se rozumí veškeré pohotové platební prostředky jako např. peníze v hotovosti, peníze na bankovních účtech, volně obchodovatelné cenné papíry, šeky a jistiny. Optimální hodnota ukazatele se pohybuje v intervalu 0,2 – 0,5, což znamená, že peněžní prostředky by měly tvořit alespoň 20% hodnoty krátkodobých závazků. Vysoké hodnoty svědčí o neefektivním využití finančních prostředků. (Knápková, 2017)

3.6.4 Ostatní ukazatele

V této kapitole jsou zařazeny specifické ukazatele, které nelze nikam z výše uvedených kategorií zařadit. Nicméně tyto ukazatele mají velmi vysokou informativní

i vypovídající hodnotu právě pro municipální organizace. Proto s nimi obce pracují v rámci přípravy finanční analýzy.

Plnění příjmů schváleného rozpočtu – O1

Porovnává hodnoty naplánovaného rozpočtu a skutečnosti, hodnotí na kolik obec dokázala dostat plánům příjmů.

Obec musí zohlednit do schváleného rozpočtu pouze takové dotace, které plynou ze státní rozpočtu ze souhrnného dotačního vztahu. Dále nesmí schválení rozpočet obsahovat cizí finanční zdroje, které nejsou ještě smluvně podložené. Pokud se v průběhu roku upravují změny v rozpočtu, tento ukazatel změní svého jmenovatele na celkové příjmy upraveného rozpočtu. (Opluštilová, 2012)

Plnění výdajů schváleného rozpočtu – O2

Jako je tomu u příjmů tak svůj ukazatel mají i výdaje. Hodnotí, jak dobře umí obec plánovat své výdaje. Tento ukazatel má stejná specifika jako předchozí ukazatel. Rozpočet nesmí obsahovat nic co není smluvně podloženo a nezahrnuje ani plánované výdaje.

Pracovní kapitál – O3

„Pracovní kapitál je absolutním ukazatelem likvidity, který udává prostředky, jež má obec pro svou běžnou provozní činnost k dispozici“ (Procházková, 2010).

3.6.5 Shrnutí

V práci byly vypsány ukazatele, které jsou nejvíce používané ve finanční analýze a mají největší vypovídající hodnoty. Vzhledem k většímu množství ukazatelů je pro přehlednost uvedena tabulka v příloze č. 1, která bude vodítkem pro část analytickou.

4 Analytická část

Vlastní empirická část práce je zaměřena na popis subjektů zkoumání, rozbor a analýzu dat měst Česká Lípa, Tábor a Třebíč za období let 2017 až 2021. Cíl práce spočívá ve vyhodnocení a komparaci výsledků finančního zdraví vybraných subjektů za pomoci vhodných finančních ukazatelů a sestavení návrhů zlepšení k dosažení lepších hospodářských výsledků města Česká Lípa.

4.1 Charakteristika města Česká Lípa

Česká Lípa je město nacházející se v Libereckém kraji. Nachází se cca 80 kilometrů severně od Prahy. Městem protéká řeka Ploučnice. Česká Lípa se skládá ze 14 místních částí – Častalovice, Dobranov, Dolní Libchava, Dubice, Heřmaničky, Lada, Manušice, Okřešice, Písečná, Robeč, Stará Lípa, Vítkov, Vlčí Důl a Žizníkov. Celková rozloha města je 66,10 km². Obec byla dříve okresním městem, v současnosti se jedná o obec s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem.

Tabulka 13 Základní údaje o městě Česká Lípa

Základní údaje	
Druh účetní jednotky	Obec
Identifikační číslo organizace	00260428
Poddruh účetní jednotky	Obec s rozšířenou působností (LAU2)
Kraj (NUTS 3)	Liberecký kraj
Počet místních částí	14

Zdroj: vlastní zpracování dle Česká Lípa – oficiální web (www.mucl.cz, 2022)

Území současného města nebylo až do první poloviny 13. století osídleno. O založení města se zasadili Ronovci, zejména Jindřich z Lipé v letech 1305-1319, o jeho další rozvoj především Berkové z Dubé. Ve městě bylo zbudováno nespočet památek, za zmínku stojí hlavně Vodní hrad Lipý, letohrádek Červený dům, Kounicův dům (měšťanský dům z roku 1771 někdejší sídlo vrchnostenských úředníků), kavárna Union (třípatrová secesní stavba), Augustiniánský klášter nebo kostel Narození Panny Marie. Vzhledem k poloze města nacházelo se na významné obchodní stezce. Ve městě Česká Lípa žila od počátku 16. století do druhé světové války velmi početná židovská komunita. V polovině 19. století bylo českolipská komunita sedmou nejpočetnější židovskou obcí v Čechách. Díky poloze a složení obyvatelstvu se město stalo jedním

z míst s největší aktivitou „Henleinovy Sudetendeutsche Partei“. Město bylo významné v mnoha průmyslových odvětvích, zejména zpracování kůže, potravinářství, lihovarnictví a výroba pianin.

Česká Lípa se pyšní řadou významných rodáků za zmínku stojí několik z nich Petr Kellner (český podnikatel), Věra Klásková (česká interpretka irských balad), Pavel Čapek (televizní komentátor a publicista působící v České televizi), Pavel Skramlík (sportovní publicista a spisovatel působící pod pseudonymem Felix Boom), Petr Sklenička (rektor Zemědělské univerzity v Praze) a v neposlední řadě Eva Bartoňová (česká politička, bývalá náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy, dlouholetá tajemnice města Česká Lípa).

4.1.1 Struktura obyvatel

Pro vybrané ukazatele je zapotřebí představit vývoj počtu obyvatel ve sledovaném období, od roku 2017 do roku 2021. Složení obyvatel je rozděleno do věkových skupin.

Tabulka 14 Struktura obyvatel České Lípy v letech 2017-2021

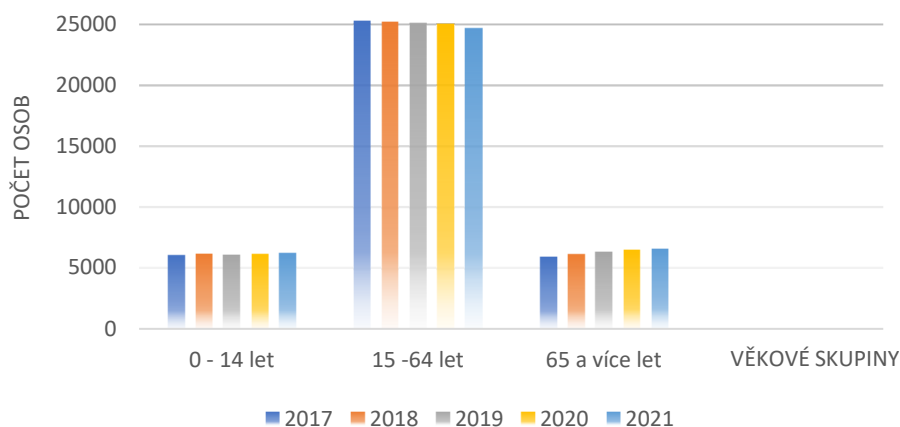
		2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel celkem		37 201	37 405	37 444	37 525	37 361
podle pohlaví	muži	17 949	18 096	18 140	18 248	18 181
	ženy	19 252	19 309	19 304	19 277	19 180
podle věkových skupin	0-14	6 036	6 112	6 083	6 100	6 157
	15-64	25 249	25 206	25 081	24 992	24 652
	65 a více	5 916	6 087	6 280	6 433	6 552
Průměrný věk		40,4	40,6	40,9	41,1	41,2

Zdroj: vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu (www.czso.cz, 2022)

Z tabulky číslo 14 je patrné, že se počet obyvatel ve vybraných letech příliš nemění, spíše má stoupající tendenci. Výjimkou je rok 2021 kdy došlo k poklesu. Z demografického hlediska lze dále vyčíst, že se zvyšuje průměrný věk obyvatel, což je běžný jev, který je zřetelný v celé Evropě. Stárnutí obyvatel je i patrné ze stoupajícího počtu obyvatel nad 65 let, a tedy klesajícího podílu ekonomicky aktivních obyvatel. Jeden z důvodů trendu poklesu obyvatel představuje nadprůměrná hrubá míra úmrtnosti, dalším důvodem je negativní přirozený přírůstek a v neposlední řadě i dlouhodobě záporné

migrační saldo města. To je patrné především v roce 2021, kdy došlo opět k poklesu obyvatel převážně v produktivním věku.

Graf 1 Rozdělení obyvatel podle věkových skupin

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz (2022)

Věkové rozdělení je pro posouzení některých ukazatelů finanční analýzy podstatné. Obecně lze říci, že věk má významný vliv na celkovou výši příjmů obce. Za ekonomicky aktivní obyvatele považujeme skupinu obyvatel ve věku mezi 15–64 let.

4.1.2 Organizační a řídicí struktura města

Nejvyšším orgánem města Česká Lípa je zastupitelstvo, které je volené v komunálních volbách a má dle počtu obyvatel v územním obvodu 25 členů. Dalšími orgány, které jsou zřízeny je kontrolní a finanční výbor města.

Radu města tvoří v současné době sedm členů. Skládá se z paní starostky, která radě města předsedá, dále tří místostarostů a tří neuvolněných radních. Ve městě vznikly tři komise spadající pod radu města. Jedná se o následující komise, pro prevenci a bezpečnost, pro národní menšiny a cizince a pro komunikaci. Město zřídilo pro potřeby obyvatel krizový štáb, který poskytuje obyvatelům návod, jak jednat v krizových situacích (včetně aktuální nákazy COVID-19) a poskytuje možnost obrátit se na ně v případě vzniku těchto situací. Město se zapojilo do programu Ministerstva vnitra „prevence kriminality“, kde došlo ke vzniku několika míst pro asistenty prevence kriminality.

Městský úřad města Česká Lípa vede tajemnice paní Ing. Eva Bartoňová. Bylo zřízeno několik odborů, které jsou uvedeny na stránkách města, pro lepší orientaci obyvatel. Jako zaměstnanec městského úřadu spadám pod odbor finanční.

Městem bylo zřízeno několik příspěvkových organizací jejichž přehled je uveden v příloze číslo 3.

4.1.3 Ekonomické subjekty

Dle Českého statistického úřadu bylo ke dni 31.12.2020 registrováno v České Lípě celkem 7 940 ekonomických subjektů. Z tohoto počtu se jedná o 6 448 fyzických osob a 1 492 právnických osob. Město se snaží napomáhat ekonomickým subjektům působících na jejich území. Pomoc může být ve formě uveřejnění reklamy na webových stránkách města nebo zveřejnění reklamy v městských novinách. Vybrané subjekty jsou zařazeny i do dotačních programů jednotlivých odborů města nebo přímo do dotačního programu rady města.

4.1.4 Majetek města

V tabulce číslo 15 jsou uvedeny významné položky majetku města po korekcích. Zároveň jsou vypočítány bazické indexy, které zobrazují vývoj majetku v roce 2017 s ostatními roky. Z výsledku lze vyčíst pozitivní růstovou tendenci majetku obce.

Město Česká Lípa je vlastníkem několika významných budov, kterých se týkají i současné investice. Za zmínku stojí rekonstrukce Jiráskova divadla či rekonstrukce bývalé budovy České pojišťovny, ze které bude v budoucnu nové administrativní centrum města. Důvodem je roztroušení několika odborů po celém městě (odbor dopravy, odbor správní – osobní doklady, matrika) a sloučením do jedné budovy chce město vyjít vstříc svým občanům. Důvody jsou ve schválených investičních záměrech, které jsou zároveň dotovány z různých zdrojů (Liberecký kraj, Evropská unie – operační program životní prostředí, operační program vývoj, výzkum a vzdělávání) a dochází k jejich realizaci, město se za posledních pět let snaží zlepšit vizuální podobu.

Město Česká Lípa dále několik budov v jejich plném či částečném vlastnictví nabízí k pronájmu. Například se to týká části budovy na náměstí T.G. Masaryka, ve které má sídlo bankovní institut Moneta Money bank. Části historických budov jsou pronajímány příspěvkovým i soukromým organizacím, k užívání. Kultura ČL si pronajímá prostory Vodního hradu Lipý k pořádání koncertů a kulturních akcí.

Tabulka 15 Přehled majetkových účtů města v letech 2017-2021 v tisících Kč

Rozvaha	Název položky	2017	2018	2019	2020	2021
A.I.	DNM	33 904	34 574	32 130	32 155	32 487
A.I.2	Software	13 109	13 145	12 274	12 199	13 603
A.I.6.	Ostatní DNM	12 062	12 546	12 546	12 546	13 078
A.I.7.	Nedokončený DNM	7 524	7 925	6 646	6 730	4 212
A.II.	DHM	3 863 958	3 991 118	4 199 468	4 346 331	4 480 213
A.II.1.	Pozemky	474 118	474 413	489 262	499 286	536 729
A.II.3.	Stavby	2 980 720	3 056 184	3 169 128	3 436 223	3 615 952
A.II.4.	Samostatné HMV	110 146	115 363	118 530	120 532	123 516
A.II.6.	DDHM	73 750	72 224	71 666	68 948	75 376
A.II.8.	Nedokončený DHM	220 814	267 362	344 430	211 506	126 549
A.III.	DFM	275 783	271 612	271 612	273 429	273 429
A.III.6.	Ostatní DFM	273 983	269 812	269 812	271 629	271 629
A.IV.	Dlouhodobé pohl.	75 664	75 624	75 624	32 121	31 543
Stálá aktiva celkem		4 249 310	4 372 929	4 578 835	4 684 037	4 817 672
Bazický index		1	1,029	1,078	1,102	1.134

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy města – Česká Lípa – oficiální stránky (www.mucl.cz, 2022)

4.1.5 Investiční aktivity města

K nejvýznamnějším investičním akcím města dochází především v oblasti školství. Školy v České Lípě postupně procházejí rekonstrukcí v rámci dotačního programu „snížení energetické náročnosti budov“ – dotační program OŽP (životního prostředí). V rámci tohoto programu bylo požádáno o regeneraci pláště ZŠ Špičák, ZŠ Partyzánská, ZŠ Jižní a ZŠ Slovanka, úprava sportoviště ZŠ Jižní. Dalším operačním programem, do kterého se město zapojilo je VVV (vývoj, výzkum a vzdělávání) vypsany Ministerstvem školství. V rámci tohoto dotačního programu dochází ke zvýšení vybavenosti odborných učeben na všech školách České Lípy.

Dalšími významnými investicemi, na kterých jsou již práce realizovány, jsou rekonstrukce Jiráskova divadla a renovace nové úřadovny v ulici Berkova.

V dlouhodobém investičním plánu jsou zahrnuty například výstavba lávky Svárov – Kopeček (spojnice mezi sídlištěm nad hlavní komunikací – pro pěší a kola), parkovací domy sídliště Špičák (řešení nedostatečného parkovacího prostoru) a skatepark (vyžití mladých na sídlišti Svárov).

Tabulka 16 Investiční plán města Česká Lípa

Významné investiční zakázky		
Název akce	Hodnota veřejné zakázky	Financování
Regenerace pláště ZŠ Špičák	27 900 000	OPŽP/NPO
Modernizace odborných učeben ZŠ Partyzánská	1 900 800	OP VVV
Úprava sportoviště ZŠ Jižní	5 680 000	OPŽP/NPO
Nová úřadovna	42 900 000	ENERGov
Lávka Svárov – Kopeček	800 400	Program cyklistické stezky a pruhy

Zdroj: vlastní zpracování dle interních informací města Česká Lípa (2022)

4.1.6 Rozpočet města

Jako většina účetních jednotek i město Česká Lípa sestavuje rozpočet na rozpočtové období, kterým je kalendářní rok. V rámci schvalování a zpracování rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, který je sestavován na několik let dopředu. Součástí rozpočtového výhledu jsou informace o plánovaných příjmech, výdajích, ale také závazcích, pohledávkách a v neposlední řadě informace o zdrojích financování. Výhled zahrnuje i plánované investice a předpokládané dotační programy. Obec by měla rozpočet sestavovat s vyrovnaným výsledkem.

Ze závěrečných účtů za jednotlivé roky je patrné, že u příjmů první třídy dochází k pozvolnému nárůstu, s výjimkou roku 2020, kdy došlo kvůli pandemii Covid-19 k poklesu. Způsobeno to bylo především nucenou nečinností subjektů, uzavření úřadu, přechod na home-office režim a obecné utlumení celkové ekonomiky státu. Významnými položkami příjmů druhé třídy (nedaňové příjmy) jsou příjmy z pronájmu majetku, příjmy z vlastní činnosti a přijaté sankční platby. Pod příjmy z vlastní činnosti spadají výnosy z poskytování služeb a výrobků. V případě nedaňových příjmů je vývoj nestálý. Příjmy z prodeje pozemků patří do třetí třídy neboli do kapitálových příjmů. Poslední čtvrtou skupinou příjmů jsou přijaté transfery. V případě města Česká Lípa je tvoří především neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (zejména ze státního rozpočtu) a převodů z vlastních fondů hospodářské činnosti.

Obecní **výdaje** se primárně dělí na výdaje běžné (třídy 5) a kapitálové (třídy 6). Běžné výdaje jsou spojeny s financováním činností souvisejících se zajištěním běžného chodu obecního úřadu a na provoz zřízených příspěvkových organizací. Do této kategorie spadají platy zaměstnanců, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, nákupy

materiálu, energií, nákup služeb, nutné výdaje na opravy a udržování, neinvestiční nákupy a neinvestiční transfery. Za kapitálové výdaje se považují náklady spojené s pořízením nehmotného a hmotného investičního majetku, výdaje na nákup pozemků a investiční dotace a příspěvky. Opět rok 2020 je výjimečný, kdy došlo k poklesu výdajů oproti roku 2019. V tomto roce se omezil nákup pozemků a snížily se i transfery příspěvkovým organizacím na jejich provoz, protože v tomto roce byl provoz převážně školských organizací omezen.

Tabulka 17 Schválený rozpočet v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

Položky	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	617 303	694 911	726 543	750 753	777 071
Příjmy třídy 1	528 660	612 870	643 500	659 300	630 600
Příjmy třídy 2	26 438	25 517	26 986	28 909	46 274
Příjmy třídy 3	12 366	2 400	500	800	26 800
Příjmy třídy 4	49 839	52 124	55 557	61 744	73 397
Výdaje celkem	751 355	1 079 778	924 004	918 082	952 857
Výdaje třídy 5	480 273	656 714	623 015	665 962	653 484
Výdaje třídy 6	271 082	423 064	300 989	252 120	299 373
Rozdíl P-V	-134 052	-384 867	-197 461	-167 329	-175 786

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy města Česká Lípa (www.mucl.cz, 2022)

Tabulka 18 Závěrečný účet v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

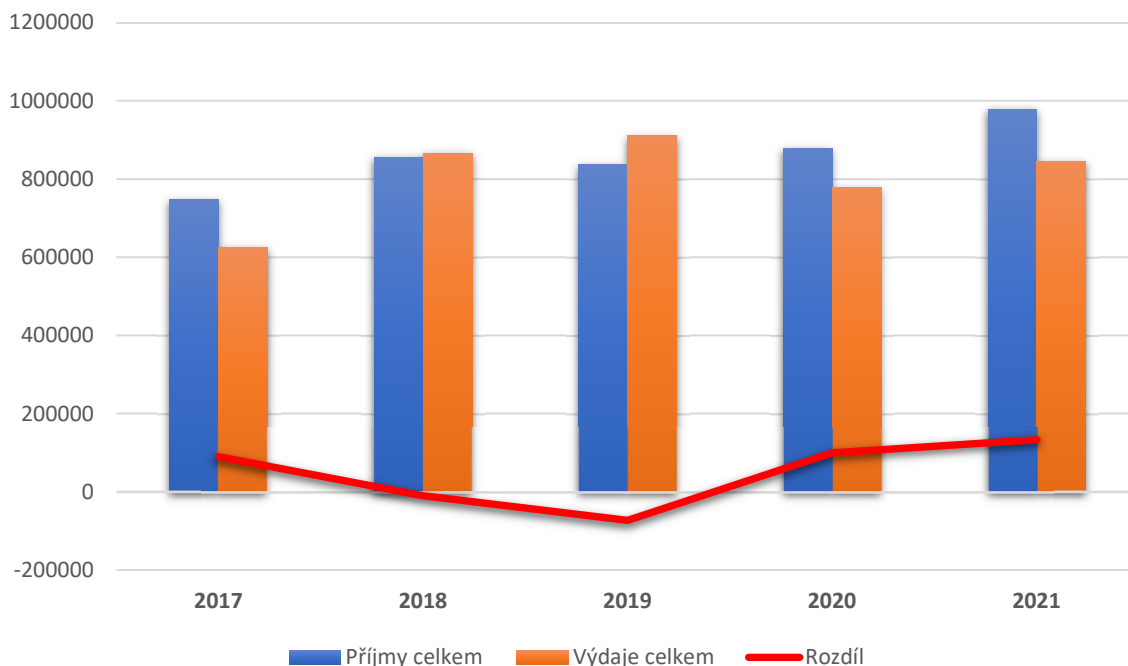
Položky	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	714 558	855 935	837 742	878 457	979 740
Příjmy třídy 1	577 985	626 463	670 768	627 745	690 933
Příjmy třídy 2	33 969	84 726	33 685	37 853	70 392
Příjmy třídy 3	6 347	8 935	2 729	1 390	14 971
Příjmy třídy 4	96 257	135 811	130 560	211 469	203 444
Bazický index příjmů	1	1,198	1,173	1,229	1,371
Výdaje celkem	624 403	866 004	910 335	778 521	846 047
Výdaje třídy 5	517 914	676 912	681 887	631 35	687 199
Výdaje třídy 6	106 489	189 092	228 448	147 167	158 848
Bazický index výdajů	1	1,387	1,458	1,247	1,355
Rozdíl P-V	90 155	-10 069	-72 593	99 936	133 693

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy města Česká Lípa (www.mucl.cz, 2022)

Z tabulek číslo 17 a 18 je patrné, že ve sledovaných letech byl rozpočet schválen jako schodkový. Důvodů pro schodkový rozpočet je několik. Jedním z nich jsou plánované velké investice spojené se zbudováním centrální administrativní budovy, rekonstrukce Jiráskova divadla a další investice. Dalším důvodem jsou neplánované náklady spojené

s pandemií Covid-19, které vyvstaly během roku 2020 i v České republice. Z porovnání obou tabulek je patrné, že obec v průběhu roku reagovala flexibilně, aby zvrátila schodkový rozpočet.

Graf 2 Vývoj skutečných příjmů a výdajů města Česká Lípa v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy města Česká Lípa (www.mucl.cz, 2022)

Tyto obecné informace postačí pro základní přehled o obci. Dílčí rozbory budou provedeny v rámci jednotlivých ukazatelů finanční analýzy.

K dosažení vypovídající hodnoty jednotlivých ukazatelů finančního zdraví obce, je vhodné výsledky posoudit vůči srovnatelným subjektům. Pro tuto práci byla zvolena dvě města svou velikostí odpovídající městu Česká Lípa, těmi jsou Tábor a Třebíč.

4.2 Charakteristika města Tábor

Město Tábor se nachází v Jihočeském kraji přibližně 50 km severně od Českých Budějovic. Historické jádro města, s dokonale zachovanou sítí křivolakých uliček v gotickém slohu, je památkovou rezervací. Tábor je významný svou historií, především s historií husitského hnutí, neboť právě husité se zasloužili o vznik tohoto města v roce 1420. Tábor je unikátním městem z pohledu veřejné správy. Nachází se zde totiž okresní soud a také pobočka krajského soudu, jako v jediném ne krajském městě v České republice.

K významným historickým památkám města patří hrad Kotnov založený Přemyslem Otakarem II., stará radnice, Augustiniánský klášter a mnoho dalších památek.

4.2.1 Vývoj obyvatel a hospodaření města Tábor

Oficiální stránky města tábor jsou zpracovány s velkým citem a důrazem na získání potřebných informací. Město se prezentuje jako stabilní a vysokou mírou spokojenosti obyvatel. Z vývoje počtu obyvatel je patrné, že ve vybraných letech nedochází k vysokému úbytku obyvatel. Na počtu obyvatel se odráží celorepublikový trend negativního přírůstku obyvatel a nadprůměrná míra úmrtnosti. Počet obyvatel je představen v tabulce číslo 19.

Tabulka 19 Počet obyvatel města Tábor v letech 2017-2021

Počet obyvatel celkem	2017	2018	2019	2020	2021
	34 482	34 467	34 456	34 277	34 119

Zdroj: vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu (www.czso.cz, 2022)

Tabulka číslo 20 jsou uvedeny příjmy, výdaje a výsledek hospodaření města Tábor. Město Tábor se do roku 2015 pyšnilo dlouhodobě přebytkovým výsledkem hospodaření. V roce 2016 došlo k chybné investici, kdy vítěz veřejné zakázky na opravu Augustiniánského chrámu nesplnil podmínky a město přišlo o velkou část dotace, proto muselo dojít získání finančních prostředků za pomoci úvěru. Aby k této situaci již nedošlo, vznikl v roce 2016 fond rezerv a rozvoje. Pokud dojde ke schodkovému rozpočtu je rozdíl pokryt (nebo částečně hrazen) z fondu a případně pokryje dluhovou službu. Zůstatek fondu rezerv a rozvoje činí ke konci roku 2021 416 587 tis. Kč. Vzhledem k vysokým úvěrům, kterými je obec zatížena je možné z fondu hradit tyto závazky.

Vysoké hodnoty kapitálových výdajů jsou způsobeny realizací dotovaných projekt, kdy dotace jsou do doby ukončení realizace projektu považovány za cizí zdroje, to se posléze odráží na ukazateli podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům. Mezi nejvýznamnější akce v posledním zkoumaném roce patří rekonstrukce stadionu Mír, rekonstrukce Budějovické ulice a výstavba Centra pro seniory.

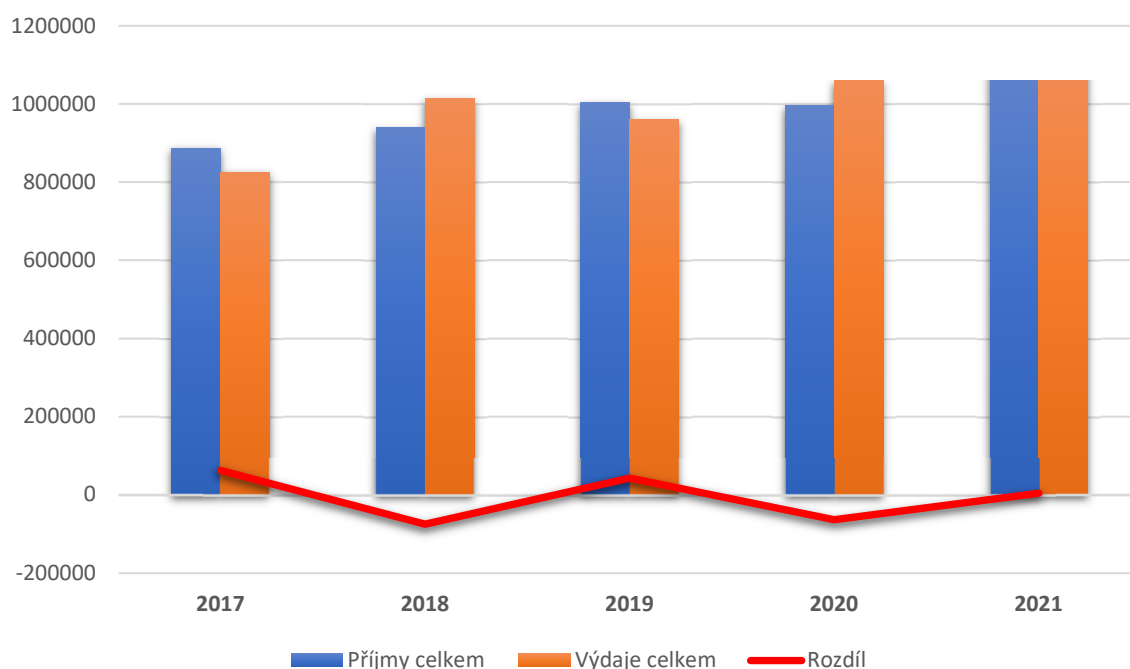
Tabulka 20 Závěrečný účet města Tábor v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

Položky	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	887 334	938 942	1 002 799	995 176	1 099 994
Příjmy třídy 1	567 197	602 910	638 027	591 103	646 624
Příjmy třídy 2	195 620	195 773	201 270	207 010	219 682
Příjmy třídy 3	31 142	23 462	12 648	7 495	4 441
Příjmy třídy 4	93 375	116 798	150 853	189 569	229 247
Bazický index příjmů	1	1,058	1,130	1,122	1,239
Výdaje celkem	824 560	1 013 432	960 101	1 059 214	1 095 640
Výdaje třídy 5	674 364	712 843	776 667	739 945	789 445
Výdaje třídy 6	150 196	300 588	183 434	319 268	306 195
Bazický index výdajů	1	1,229	1,164	1,285	1,329
Rozdíl P-V	62 774	- 74 490	42 698	- 64 038	4 354

Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků hospodaření města Tábor (<https://taborc.eu>, 2022)

Vývoj hospodaření názorně představuje tabulka číslo 20 a zobrazuje graf číslo 3.

Graf 3 Vývoj skutečných příjmů a výdajů města Tábor v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků hospodaření města Tábor (<https://taborc.eu>, 2022)

4.3 Charakteristika města Třebíč

Město Třebíč se nachází na západě Moravy v jihovýchodní části Kraje Vysočina. První zmínka o městu pochází z roku 1277. V městě jsou významné památky, Třebíčská židovská čtvrť a bazilika svatého Prokopa, které byly v roce 2003 zapsány

do světového dědictví UNESCO. Město o rozloze 56 km² se dělí do 10 katastrálních území a 17 částí. Město Třebíč investovalo do kvalitního přístupu, jak se přiblížit svým občanům a vytvořilo si profil na sociálních sítích a v celorepublikové soutěži Zlatý lajk se umístilo na druhém místě.

4.3.1 Vývoj obyvatel a hospodaření města Třebíč

Město Třebíč se počtem obyvatel přibližuje městu Česká Lípa více než město Tábor. Dle tabulky číslo 14 je patrné, že ani město Třebíč není výjimkou v celorepublikovém trendu poklesu porodnosti a většímu množství úmrtí. Město Třebíč usiluje, aby docházelo k opětovnému zalidnění některých částí města, a proto přistoupilo ve svém investičním plánu zakoupení pozemků pod průmyslovou zónou k výstavbě nové čtvrti rodinných domů.

Tabulka 21 Počet obyvatel města Třebíč v letech 2017-2021

Počet obyvatel celkem	2017	2018	2019	2020	2021
	36 330	36 050	35 691	35 451	35 107

Zdroj: vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu (www.czso.cz, 2022)

Ve vybraném horizontu let město Třebíč investovala do rozšíření bezpečnostního systému města, v roce 2019 byly provedeny investice do renovace hasičských sborů a instalaci systému sirén, pro lepší informovanost obyvatel o blížících se hrozbách či povodních.

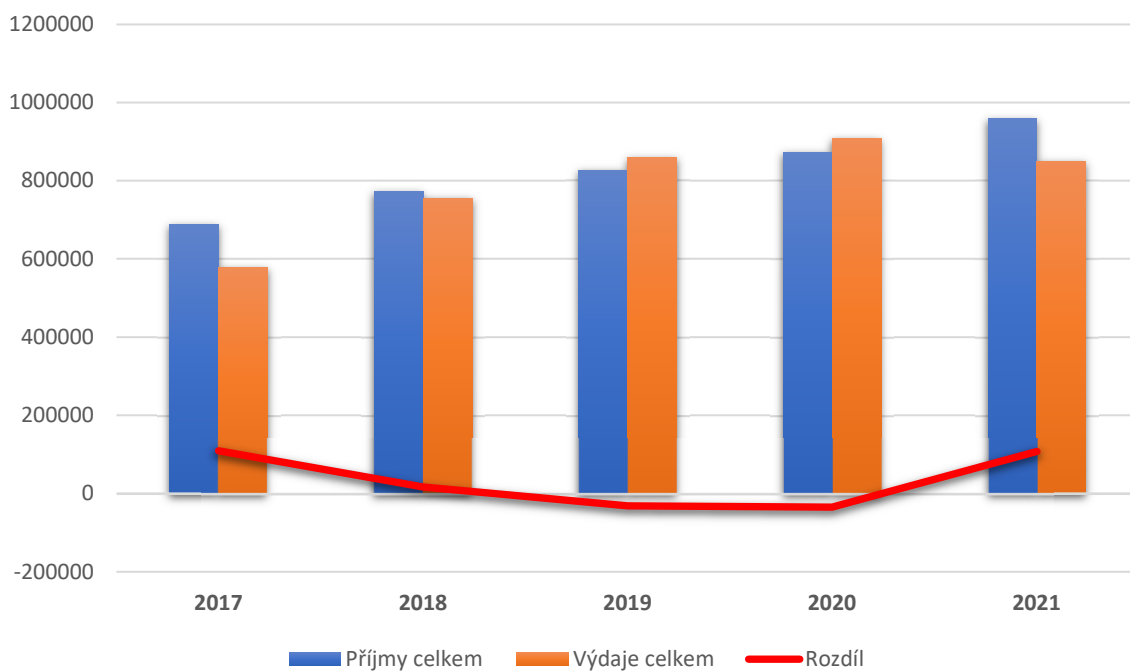
Tabulka 22 Závěrečný účet města Třebíč v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

Položky	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	688 602	772 327	827 361	873 416	958 308
Příjmy třídy 1	539 529	591 584	624 305	584 030	644 922
Příjmy třídy 2	19 165	19 233	52 669	52 634	70 606
Příjmy třídy 3	38 877	21 231	26 304	53 771	121 211
Příjmy třídy 4	91 030	140 280	124 083	182 981	121 568
Bazický index příjmů	1	1,122	1,202	1,268	1,392
Výdaje celkem	579 449	755 858	858 791	908 067	850 556
Výdaje třídy 5	496 443	579 488	621 222	678 360	678 642
Výdaje třídy 6	83 006	176 371	237 570	229 707	171 915
Bazický index výdajů	1	1,304	1,482	1,562	1,468
Rozdíl P-V	109 153	16 469	- 31 430	- 34 651	107 749

Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků hospodaření města Třebíč (www.trebic.cz, 2022)

Z tabulky číslo 22 je patrné, že město Třebíč v roce 2019 přijalo velké množství investic, které hodlá realizovat. Mezi tyto investice se řadí například již zmíněné zasíťování stavebních pozemků, výstavba komunitního centra, rekonstrukce několika ulic a křižovatek. Město Třebíč se rozhodlo od roku 2019 vyčlenit každoročně z rozpočtu částku ve výši 100 korun na obyvatele, o kterých budou rozhodovat v rámci participativního rozpočet.

Graf 4 Vývoj skutečných příjmů a výdajů města Třebíč v letech 2017-2021 (v tisících Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků hospodaření města Třebíč (www.trebic.cz, 2022)

4.4 Finanční analýza

Prioritou číslo jedna pro správné sestavení finanční analýzy je volba vhodných ukazatelů. Ve výběru musí být obsaženy všechny zkoumané oblasti, které mají velkou vypovídající hodnotu, a těmi jsou zadluženost, likvidita a struktura příjmů a výdajů rozpočtu města. V současné době je velkou pomocí pro posouzení finančního zdraví obce „služba monitoring – státní pokladna – MONITOR“.

Dalším důležitým faktorem při výběru ukazatelů finanční analýzy je skutečnost, jak se sama obec podílí na výsledné hodnotě ukazatele, jak ho může svým chováním a hospodařením ovlivnit.

4.4.1 Sestavení hodnocení finančního zdraví obce

Z metodiky Ministerstva financí a systému Monitor lze sestavit rovnici, která napomáhá k hodnocení finančního zdraví obce. Model hodnocení finančního zdraví zjednodušeně porovnává stav finanční zásoby města, ukazatele dluhové služby, stav provozního salda a další vybrané ukazatele. Dobré finanční zdraví obce je základním předpokladem pro její úspěšné fungování.

Za finančně zdravou obec se považuje taková obec, která dokáže generovat zdroje na rozvoj svého území a na uspokojování potřeb svých občanů a zároveň nemá problém se svou schopností včas hradit splatné závazky. Ministerstvo financí doporučuje pro lepší vypovídací hodnotu komparaci s jinými obcemi, pro možné návrhy řešení navázání spolupráce s lépe hodnocenou obcí. Z tohoto důvodu byla vybrána města Tábor a Třebíč, která se svým složením obyvatel a hospodařením nejbližší podobají městu Česká Lípa. Zároveň je vedení města nakloněno případné spolupráci v rámci navázání užších kontaktů s vedením ostatních měst.

Pro tuto práci byly vybrány následující ukazatele a v tabulce číslo 23 jim bylo přiděleno procentní zastoupení z celkového hodnocení. Procentní zastoupení bylo sestaveno dle zájmu vedení obce o jednotlivé parametry.

Tabulka 23 Zvolená váha ukazatelů pro výpočet finančního zdraví obce

Zastoupení jednotlivých ukazatelů na celkovém hodnocení		
Vybraný ukazatel	Použitá zkratka	Zvolené % zastoupení
Celkové příjmy na jednoho obyvatele	P1	10 %
Daňové příjmy na jednoho obyvatele	P2	5 %
Finanční nezávislost	P4	20 %
Finanční soběstačnost	PV3	15 %
Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu	Z2	5 %
Ukazatel dluhové služby	Z4	5 %
Podíl cizích zdrojů na aktivech	Z7	10 %
Běžná likvidita	L1	20 %
Okamžitá likvidita	L2	10 %
Kontrolní suma		100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle I. Opluštilová (2012)

4.4.2 Ukazatele příjmů a výdajů

Každá podkapitola bude věnována dílčímu hodnocení ukazatele a výpočtové části. Veškerá data jsou pro jednotlivé obce uvedena v tabulce a grafickém zobrazení. V případě ukazatelů vycházejících z příjmů a výdajů rozpočtu se mohou výsledky významně lišit z důvodu srovnávání rozdílně velkých obcí. Pro tuto práci byla vybrána města s podobným počtem obyvatel. Tyto ukazatele řadíme mezi kladné, což znamená, čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je na tom obec lépe.

P1 – Celkové příjmy na jednoho obyvatele

Tento ukazatel zobrazuje schopnost obce generovat příjmy. Právě tvorba příjmů je jedním z hlavních faktorů finančního zdraví obce. Jak bylo uvedeno v tabulce číslo 16 bylo mu přiděleno 10 % z celkového hodnocení. Tento ukazatel je velmi závislý na schopnostech a aktivitě vedení obce, jak umí pracovat s dotačními programy a docílit jejich správného čerpání.

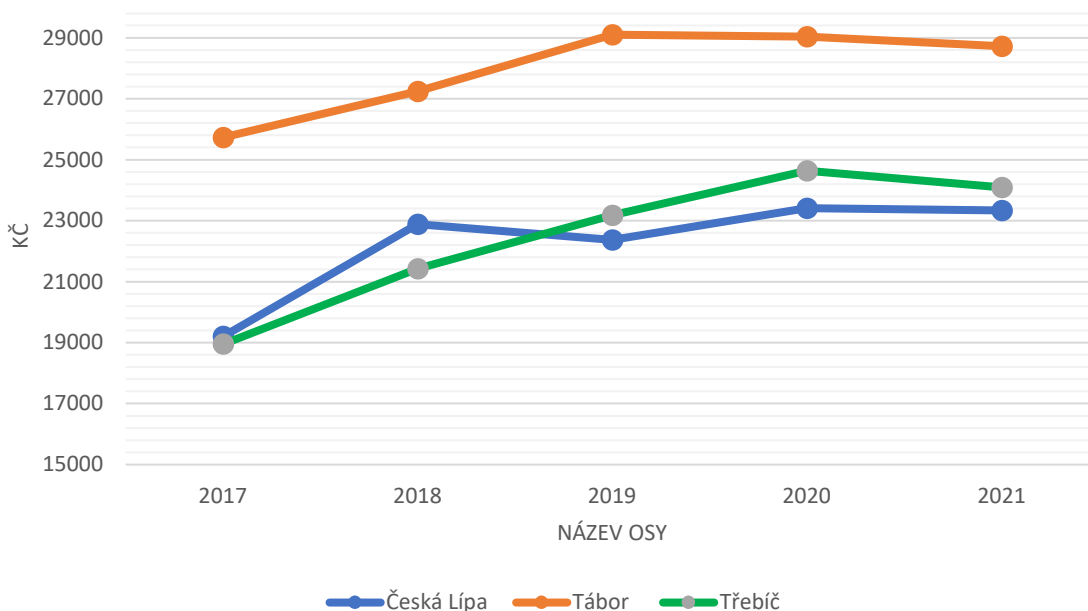
Vzorec číslo 1 v metodice zobrazuje tento ukazatel, který je sestaven jako celkové příjmy dělené počtem obyvatel. V tabulce číslo 24 jsou uvedeny příjmy, kterými jednotlivé obce disponují a počet obyvatel, aby bylo možné vyjádřit hodnotu ukazatele P1.

Tabulka 24 Celkové příjmy na jednoho obyvatele

P1 Celkové příjmy na jednoho obyvatele					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
CP (v tisících Kč)	714 557	855 935	837 742	878 457	871 879
PO	37 201	37 405	37 444	37 525	37 361
P1	19 208	22 883	22 373	23 410	23 336
P1 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 22 242 Kč					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
CP (v tisících Kč)	887 334	938 942	1 002 799	995 176	979 991
PO	34 482	34 467	34 456	34 277	34 119
P1	25 733	27 242	29 104	29 033	28 723
P1 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 27 967 Kč					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
CP (v tisících Kč)	688 602	772 327	827 361	873 416	845 809
PO	36 330	36 050	35 691	35 451	35 107
P1	18 954	21 424	23 181	24 638	24 092
P1 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 22 458 Kč					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systém Monitor (2022)

Graf 5 Celkové příjmy na jednoho obyvatele – P1

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

Z tabulky číslo 24 lze vyčíst, že celkové příjmy přepočtené na jednoho obyvatele mají stoupající tendenci. Zhodnotíme-li roky 2019 a 2020 ve kterých došlo k celosvětové pandemii Covid-19, lze říct, že neměla nikterak významný podíl na výkyvu příjmu obce

na jednoho obyvatele. Ve srovnání s podobně velkými městy Česká Lípa zaostává. U města Třebíč je patrný úbytek obyvatel, ale samotné celkové příjmy obce meziročně stoupají. Zde je patrné, že se obec snaží investovat do svého rozvoje, za účelem přilákat obyvatele. Všechna sledovaná města si udržují stoupající tendenci, nehodnotíme-li konkrétně rok 2020, ve kterém byla pandemie na vzestupu.

Dle tabulky číslo 1 bude obcím přiděleno bodové hodnocení. Bodové hodnocení je odrazem průměrů příjmů obcí z celé České republiky dle I. Opluštilové (2012). V poměru dat za celou republiku se vybraná města řadí na vysokou příčku. Město Česká Lípa a město Třebíč získali shodně **75 bodů**. Město Tábor je ze sledovaných měst nejlépe bodované 100 body.

P2 – ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele

Tento ukazatel je vhodný uvést, z důvodu že právě daňové příjmy jsou pro každý subjekt jisté. Daňové příjmy obecně vyjadřují, kolik peněz plyne obci ze státního rozpočtu. Dle metodiky ministerstva financí je vhodně tento ukazatel očistit od daně z příjmů právnických osob, neboť si jí platí obec sama sobě a je tedy v rozpočtu zobrazena na straně příjmů i výdajů. Vzorec pro výpočet ukazatele P2 viz vzorec číslo 2 v metodice.

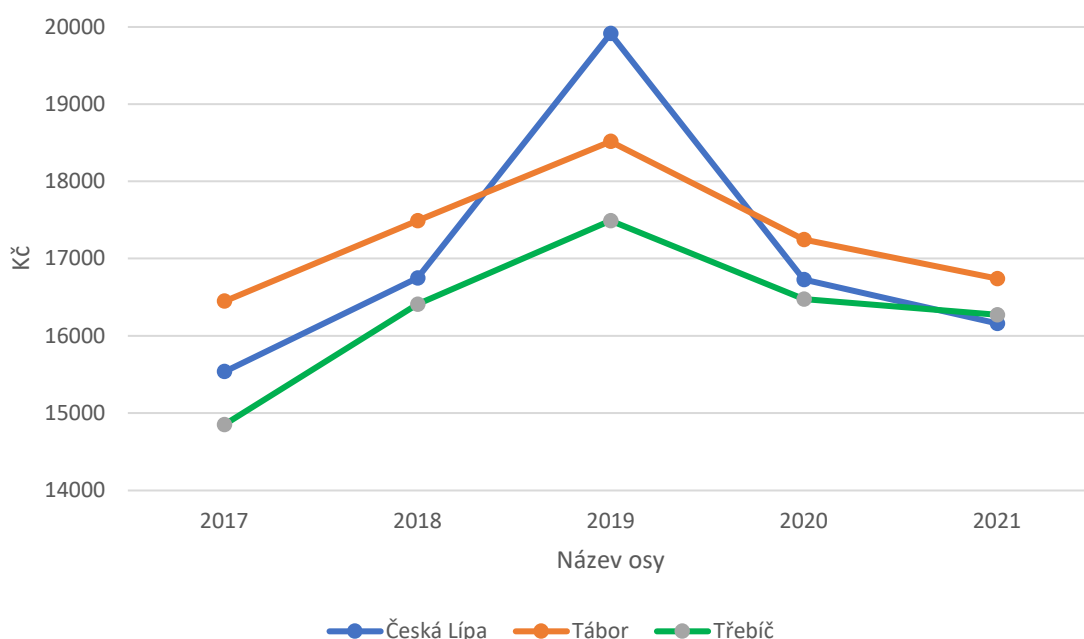
Tabulka 25 Ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele

P2 ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
DP (v tisících Kč)	577 985	626 463	670 768	627 745	603 788
PO	37 201	37 405	37 444	37 525	37 361
P2	15 537	16 748	19 914	16 729	16 161
P2 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 17 018 Kč					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
DP (v tisících Kč)	567 197	602 910	638 027	591 103	571 096
PO	34 482	34 467	34 456	34 277	34 119
P2	16 449	17 492	18 517	17 245	16 740
P2 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 17 289 Kč					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
DP (v tisících Kč)	539 529	591 584	624 305	584 030	571 303
PO	36 330	36 050	35 691	35 451	35 107
P2	14 851	16 410	17 492	16 474	16 273
P2 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 16 300 Kč					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systém Monitor (2022)

Z tabulky číslo 25 a následujícího grafického zpracování číslo 6 lze zhodnotit, že i daňové příjmy na jednoho obyvatele měly stoupající tendenci až do doby, než nastoupila pandemie Covid-19. V roce 2019 je v České Lípě patrný příliv dotací (dotační programy OŽP, Liberecký kraj). V tomto roce město Česká Lípa začalo s Ministerstvem školství pracovat na velkém rozvoji všech základních a mateřských škol. Z důvodu špatného stavu budov, bylo město nuceno pracovat na rekonstrukci.

Graf 6 Ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele – P2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systém Monitor (2022)

V roce 2021 již došlo k předání několika dokončených investic. U všech měst jsou poklesy z roku 2019 na rok 2020 znatelné. Důvody jsou v odložení investic do dalších let z důvodu pandemie Covid-19. Bohužel město Česká Lípa to díky velkému příjmu v roce 2019 pocítila výrazněji.

Je patrné, že město Česká Lípa má daňové příjmy na obyvatele lepší než Třebíč, ale Tábor stále přetrvává na první příčce.

Dle tabulky číslo 2 budou obcím přiděleny body za ukazatel P2. Bodové hodnocení je stejně jako ukazatel P1 odrazem průměru daňových příjmů obcí z celé České republiky dle I. Opluštilové (2012). Všechna města získala **100 bodů**. Důvody jsou zřejmé, protože města vykazují velice shodné hodnoty daňových příjmů a počty obyvatel se také příliš neliší.

P4 – ukazatel finanční nezávislosti

Tento ukazatel ukazuje míru finanční nezávislosti, kterou obec disponuje na základě své schopnosti dosahovat zisku. Pro tuto práci byla vybrána modifikovaná verze. Základní verze tohoto ukazatele počítá v čitateli s celkovými vlastními příjmy, kdežto modifikovaná verze tyto příjmy očistí od sdílených daní, protože se na jejich tvorbě obec svou aktivitou nijak nepodílí. Hodnota daňových příjmů třídy jedna musí být očištěna od položek 1111 (daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti), 1112 (daň z příjmů fyzických osob – SVČ), 1113 (daň z příjmů fyzických osob za kapitálových výnosů), 1121 (daň z příjmů právnických osob) a 1211 (daň z přidané hodnoty). Tabulka číslo 26 obsahuje již upravené hodnoty. Do vlastních příjmů tedy řadíme třídu jedna očištěnou o vybrané položky, třídu dva a třídu tři. Ukazatel P4 je zobrazen v metodice pod vzorcem číslo 3.

Z průměrných hodnot ukazatele za vybrané období a za vybraná města vyplývá, že město Česká Lípa, je všech měst nejvíce závislé. Za pětileté období je město z 80,44 % závislé na dotacích a sdílených daních. Představuje to, že město Česká Lípa má ve svých příjmech převážně sdílené daně, takže je plně závislé na státním rozpočtu. Vliv mají také výše celkových příjmů. Příčiny těchto výkyvů jsou znatelné již z minulých ukazatelů. V roce 2019 město Česká Lípa obdrželo transfery na rekonstrukce škol, čímž je způsoben i velký propad ukazatele nezávislosti.

Tabulka 26 Ukazatel finanční nezávislosti

P4 Ukazatel finanční nezávislosti					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
VP očištěné od daní (v tis. Kč)	162 199	202 795	142 223	137 726	162 768
CP (v tis. Kč)	714 558	855 935	837 742	878 457	871 879
P4 (procenta)	22,7	23,7	17	15,7	18,7
P4 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 19,56 %					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
VP očištěné od daní (v tis. Kč)	383 076	361 873	352 082	341 804	323 394
CP (v tis. Kč)	887 334	938 942	1 002 799	995 176	979 991
P4 (procenta)	43,2	38,5	35,1	34,4	33
P4 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 36,84 %					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
VP očištěné od daní (v tis. Kč)	150 823	136 251	169 622	195 705	254 854
CP (v tis. Kč)	688 602	772 327	827 361	873 416	845 809
P4 (procenta)	21,9	17,6	20,5	22,4	30,1
P4 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 22,5 %					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

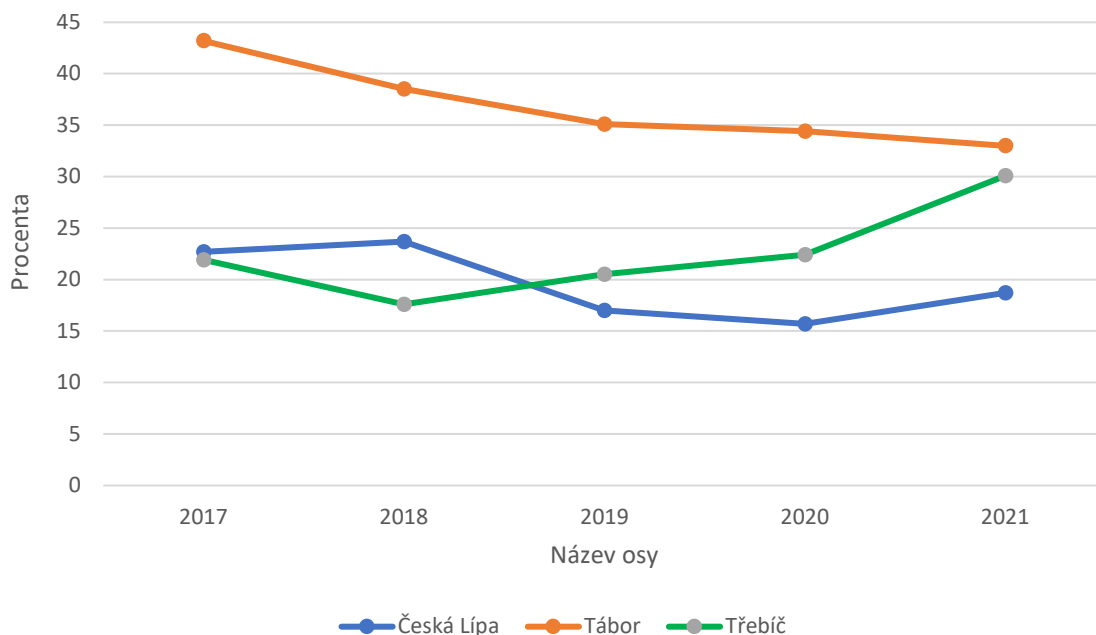
Město Česká Lípa v těchto letech samo nevygenerovalo významné příjmy, které by mohly být například v podobě prodeje pozemků. Město Česká Lípa by se mělo zaměřit na tvorbu vlastních příjmů. Toto téma je na městě palčivým tématem. Za zajímavost by jistě stálo nahlédnutí do rozpočtu města Tábora, který je na tom ve srovnání se zbylými městy výrazně lépe. Skutečnost, že město Česká Lípa vykazuje relativně vysokou závislost na externích zdrojích nemusí znamenat, že město hospodářsky chybí. Je odrazem, že Česká Lípa vykazuje efektivní činnost s dotačními výzvami, čímž se obec snaží zlepšit podmínky pro život svých obyvatel. Pro přehlednost byla vytvořena tabulka číslo 27, která zobrazuje vývoj komparace přijatých transferů a vlastních příjmů.

Tabulka 27 Komparace přijatých transferů a vlastních příjmů města Česká Lípa v tisících Kč

	2017	2018	2019	2020	2021
Přijaté transfery	96 257	135 811	130 560	211 469	192 577
VP očištěné od sdílených daních	162 199	202 795	142 223	137 726	162 768
Saldo	-65 942	-66 984	-11 663	73 743	29 809

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy města Česká Lípa, systému Monitor (2022)

Graf 7 Ukazatel finanční nezávislosti – P4

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy města (www.mucl.cz), systém Monitor (2022)

Ukazatel finanční nezávislosti stanovuje schopnost obce vytvářet příjmy. Tato schopnost hraje významný podíl na celkovém finančním zdraví obce, proto představuje 20 % z celkového podílu.

Dle odborných publikací je stanovena tato bodovací škála:

Dle tabulky číslo 3 jsou sledovaným obcím přiděleny body. Město Česká Lípa v průměru za sledované pětileté období dosáhlo hodnoty pouhých 19,56 %. V bodovém hodnocení tohoto ukazatel získalo **0 bodů**. Na rozdíl od města Česká Lípa město Tábor získal 100 bodů a město Třebíč 25 bodů.

PV3 – ukazatel finanční soběstačnosti

Finanční soběstačnost zobrazuje, do jaké míry dokáže obec hradit své běžné výdaje svými vlastními příjmy. V případě tohoto ukazatele se zahrnují i sdílené daně. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím je obec soběstačnější ve financování své činnosti. Výkyvy jsou ve velké míře způsobeny kolísáním kapitálových příjmů, tedy pokud dochází k realizování akcí plánovaných v daném roce. Za vlastní příjmy jsou považovány příjmy třídy 1, 2 a 3. Vzorec číslo 4 metodiky zobrazuje ukazatel PV3.

Tabulka 28 Ukazatel finanční soběstačnosti

PV3 Ukazatel finanční soběstačnosti					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
VP (v tis. Kč)	618 301	720 124	707 182	666 988	586 226
BV (v tis. Kč)	517 914	676 912	681 887	631 353	679 303
PV3 (procenta)	119,4	106,4	103,7	105,6	86,3
PV3 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 104,28 %					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
VP (v tis. Kč)	793 959	822 145	848 945	805 608	774 875
BV (v tis. Kč)	674 364	712 843	776 667	739 945	695 782
PV3 (procenta)	117,7	115,3	109,3	108,9	111,4
PV3 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 112,46 %					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
VP (v tis. Kč)	597 571	632 048	703 278	690 435	734 679
BV (v tis. Kč)	496 443	579 488	621 222	678 360	593 326
PV3 (procenta)	120,4	109,1	113,2	101,8	123,8
PV3 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 113,66 %					

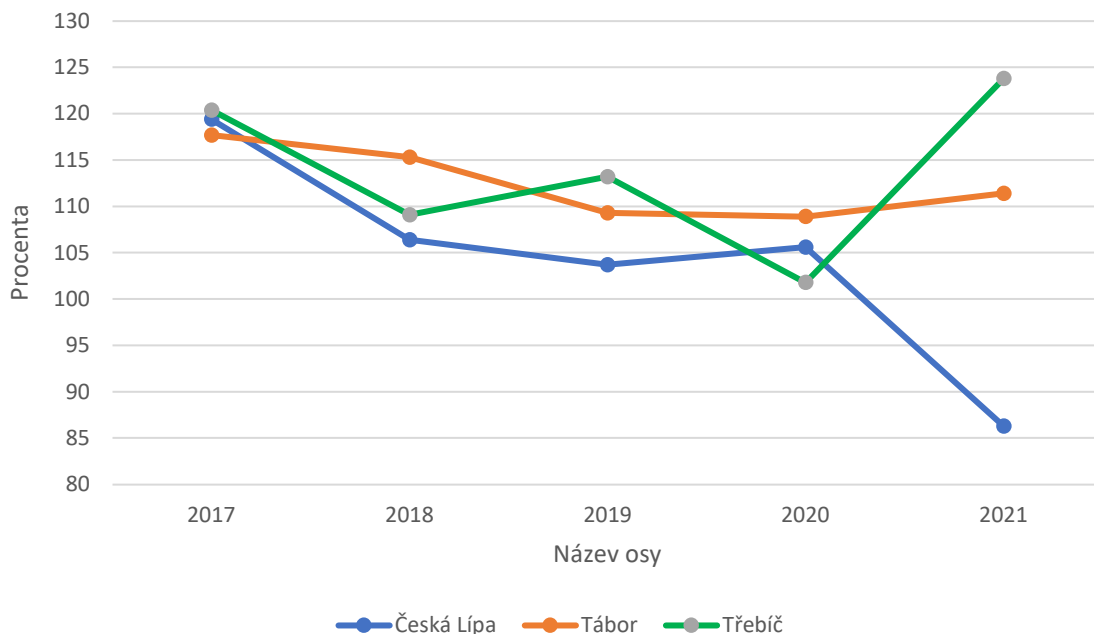
Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

Z hodnot v tabulce 28 lze říct, že všechna města jsou plně schopna hradit své běžné výdaje svými příjmy. Příjmy města Česká Lípa za zkoumané období mělo rezervu

4 % na pokrytí svých běžných výdajů. Nesmí dojít k záměně pojmů nezávislost a soběstačnost. Obojí představuje něco jiného a čerpá z jiných veličin.

Graf 8 Ukazatel finanční soběstačnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systém Monitor (2022)

Ukazatel je významný, protože zobrazuje samostatnost obce, ale jeho váha není vyšší než u předchozího ukazatele, proto činní 10 %.

Dle tabulky číslo 4 jsou sledovaným obcím přiděleny body. Odborné publikace definují minimální hodnotu ukazatele 70 %. Nejvíce bodů tedy obec získá je-li plně schopna pokrýt své běžné výdaje vlastními příjmy a dosahuje 100 % viz tabulka číslo 28.

Všechna města získala v tomto ukazateli více než 100 %, proto je bodové hodnocení tohoto ukazatele **100 bodů**.

4.4.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti neboli dluhové ukazatele zobrazují míru financování svých aktiv jak z vlastních zdrojů, tak z cizích zdrojů. Pro tuto práci byly vybrány tyto ukazatele: výše dluhu k saldu běžného rozpočtu, ukazatel dluhové služby, krytí dluhu a podíl cizích zdrojů na aktivech. Hovoří-li se o finančním zdraví zadluženost hraje velkou roli. Obec není primárně výdělečným subjektem proto lze říct, že zadluženost

není žádnou komplikací naopak pro patřičný rozvoj obce se jedná téměř o nezbytnost. Obec není schopna ze svých příjmů hradit velké investiční projekty. Potřebuje podporu ze strany příslušného kraje a státu. Ale neznamená to, že se musí zadlužit za každou cenu, své závazky musí mít pod kontrolou. Vedení obce, před samotným schválením závazku, musí mít výhled, zda je tento závazek schopna uhradit a neohrozí to samotný chod obce.

Z2 – výše dluhu k saldu běžného rozpočtu

Výsledky lze přímo vyčíst ze systému Monitor, ale pro potřeby práce a demonstrování orientace v rozvaze budou provedeny samostatné výpočty. Ukazatel Z2 představuje dobu, za kterou je obec schopna svůj celkový dluh uhradit ze salda běžného účtu. Hodnoty ukazatele jsou ovlivněny vlastní aktivitou obce a jejím plánem vzniku závazků. Čím nižší je hodnota ukazatele, tím lepší je hospodářská situace obce.

Tabulka 29 Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu v tisících Kč

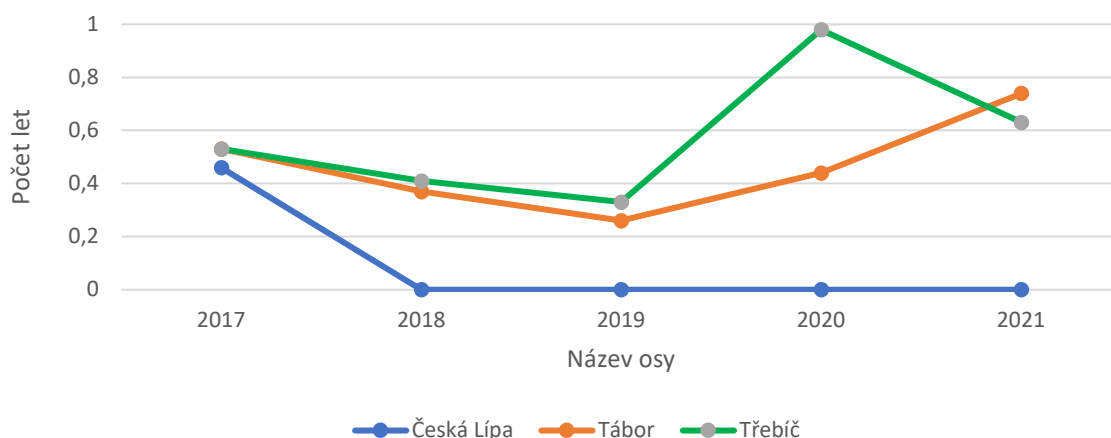
Z2 Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
ZC (v tis. Kč)	87 241	0	0	0	0
DP	577 985	626 463	670 768	627 745	603 788
NP	33 969	84 726	33 685	37 853	60 977
NT	95 458	107 238	125 118	197 461	154 995
BV	517 914	676 912	681 887	631 353	679 303
Z2	0,46	0	0	0	0
Z2 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 0,092 roky					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
ZC (v tis. Kč)	93 213	68 280	48 658	95 410	164 453
DP	567 197	602 910	638 027	591 103	571 096
NP	195 620	195 773	201 270	207 010	199 884
NT	86 655	100 691	122 919	161 763	148 214
BV	674 364	712 843	776 667	739 945	695 782
Z2	0,53	0,37	0,26	0,44	0,74
Z2 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 0,468 roky					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
ZC (v tis. Kč)	80 000	57 000	52 954	98 649	81 399
DP	539 529	591 584	624 305	584 030	571 303
NP	19 165	19 233	52 669	52 634	47 510
NT	89 261	106 727	103 148	142 507	104 628
BV	496 443	579 488	621 222	678 360	593 326
Z2	0,53	0,41	0,33	0,98	0,63
Z2 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 0,576 roky					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

Hodnota celkové zadluženosti se skládá ze specifických účtů rozvahy (281 – krátkodobé úvěry, 282 – eskontované krátkodobé dluhopisy, 283 – krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů, 289 – jiné krátkodobé půjčky, 322 – směnky k úhradě, 326 – přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé, 362 – krátkodobé závazky z ručení, 451 – dlouhodobé úvěry, 452 – přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé, 453 – dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů, 456 – dlouhodobé závazky z ručení, 457 – dlouhodobé směnky k úhradě).

Z hodnot v tabulce 29 je patrné, že Česká Lípa disponovala úvěrem naposledy v roce 2017. Tudíž ji nedělalo žádné problémy tento úvěr včas uhradit. Ostatní dvě města disponují v každém ze sledovaných let hodnotou zadluženosti, ale průměrně se obě vešly do rozmezí 0–1 rok. Lze tedy konstatovat, že všechna města získala za tento ukazatel **100 bodů**, protože ani v jednom případě nepřesáhla dobu splácení nad jeden rok.

Graf 9 Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu – Z2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

Z4 – Ukazatel dluhové služby

Tento ukazatel je jedním z hlavních ukazatelů monitoringu hospodaření obcí Ministerstva financí České republiky. Ukazatel dluhové služby zobrazuje z kolika procent se dluh obce podílí na běžných výdajích. Ministerstvo financí České republiky sledovalo ve velké míře zadluženost obcí a od ní se odvíjelo přidělování dotací. Postupně se ukazatele zadluženosti dostali do monitoringu natrvalo.

Ukazatel nám stanovuje, jakou část z běžných příjmů musí obec použít na úhradu závazků v procentech. V metodice ho představuje vzorec číslo 6. Ukazatel postihuje aktivitu obce v oblasti plánování příjmů a zadluženosti. Je využíván MF ČR, ale také Ministerstvem pro místní rozvoj při žádostech o dotace.

Z tabulky číslo 30 jsou zřejmé i přechozí ukazatele. V roce 2018 město Česká Lípa uhradilo zbytek dluhů, kterými disponovali a následně v letech 2019-2021 měli nulovou zadluženost, nehradili tedy žádné splátky ani úroky. Vzhledem k tomu, ostatní dvě sledovaná města jsou mírně zadlužena, je jejich dluhová služba stabilní a dochází ke splácení těchto dluhů.

Tabulka 30 Ukazatel dluhové služby v procentech

Z4 Ukazatel dluhové služby					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
Z4	2,27	10,26	0	0	0
Z4 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 2,51 %					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
Z4	2,86	2,79	2,08	1,31	1,16
Z4 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 2,04 %					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
Z4	13,14	3,08	2,92	2,70	2,57
Z4 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 4,88 %					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

Dluhová služba je ukazatelem s větší vypovídací hodnotou pro daný rok. Jak je vidět na řádku pro Českou Lípu vysoký výkyv platby v roce 2018 v dlouhodobém měřítku může výsledek zkreslit. Zároveň je toto vidět i u města Třebíč. Město Tábor má stabilní vývoj dluhové služby, proto je ukazatel Z4 z dlouhodobého vývoje vyrovnaný. Pozitivním faktorem signalizujícím správné hospodaření obcí je skutečnost, že ani v jednom případě sledovaná města neblížila hranici 30 % stanovených MF ČR.

Dle tabulky číslo 5 jsou sledovaným obcím přiděleny body. Z tabulky číslo 30 je tedy patrné, že všechna města získala z průměrů hodnot dluhové služby za období 5 let **100 bodů**. Vzhledem k důležitosti sledovaného ukazatele státem je to vítaný výsledek.

Z7 – Podíl cizích zdrojů na aktivech

Ukazatel podílu cizích zdrojů na aktivech nám hodnotí míru financování veškerých obecních aktiv cizími zdroji. I tento ukazatel je součástí systému Monitor. Ukazatel zobrazuje, zda obec nadměrně nezadluhuje svůj majetek. Tento ukazatel je jedním z hlavních programu monitoringu obcí. Udává hodnotu na kolik obec kryje svá aktiva cizími zdroji.

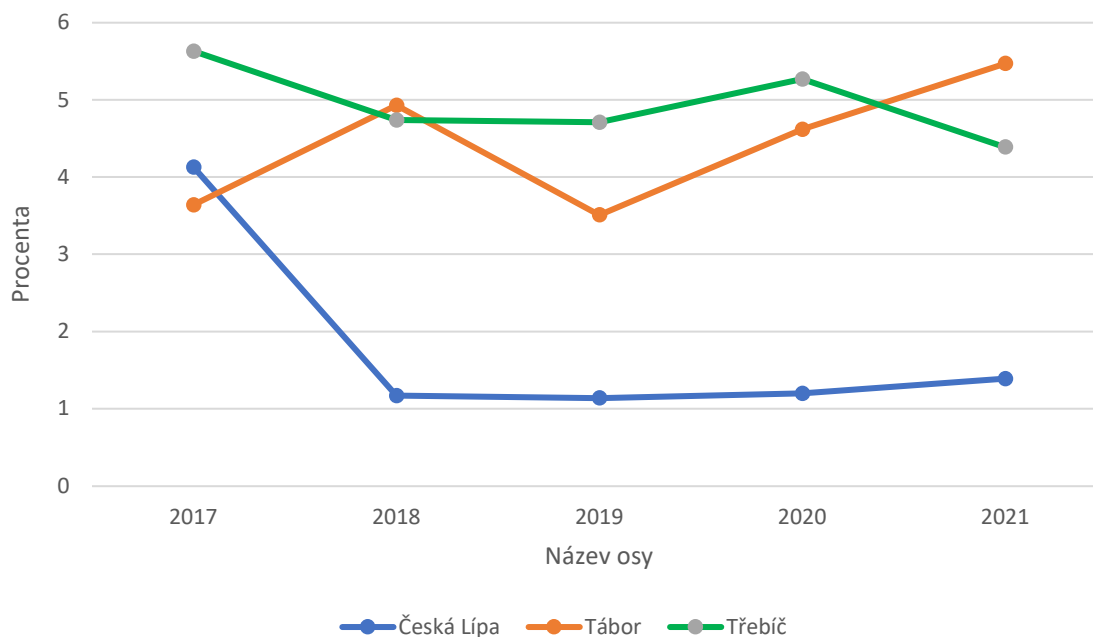
Tabulka 31 Podíl cizích zdrojů na aktivech

Z7 Podíl cizích zdrojů na aktivech					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
CZ (v tis. Kč)	222 141	63 275	64 036	69 311	83 307
AC (v tis. Kč)	5 382 397	5 424 557	5 612 014	5 793 762	5 962 843
Z7 (procenta)	4,13	1,17	1,14	1,20	1,39
Z7 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 1,81 %					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
CZ (v tis. Kč)	270 544	375 663	267 882	365 682	450 392
AC (v tis. Kč)	7 426 976	7 618 663	7 638 034	7 912 715	8 240 605
Z7 (procenta)	3,64	4,93	3,51	4,62	5,47
Z7 průměr (let 2017-2021) v Táboře: 4,44 %					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
CZ (v tis. Kč)	272 702	234 914	242 837	276 337	242 321
AC (v tis. Kč)	4 842 452	4 959 224	5 156 358	5 247 936	5 521 272
Z7 (procenta)	5,63	4,74	4,71	5,27	4,39
Z7 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: 4,95 %					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy měst, systému Monitor (2022)

V tabulce číslo 31 je patrné, že Česká Lípa svá aktiva za vybrané období kryje cizími zdroji pouze z 1,81 %. Ze všech pěti let byl ukazatel nejpříznivější v roce 2019 a to pouhých 1,14 %. Cizí zdroje se na aktivech obce podílí minimálním způsobem. Důvody vychází z předešlých dvou ukazatelů zadluženosti. Město Česká Lípa má nulovou či relativně nízkou zadluženost vzhledem k hodnotě svého celkového majetku. Ostatní zkoumaná města jsou na tom o poznání hůře, ale vzhledem k bodové škále stále dosahují dobrých hodnot hospodaření.

Graf 10 Podíl cizích zdrojů na aktivech Z7

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvah měst, systému Monitor (2022)

System Monitor uvádí, překročí-li obec 25 % podílu cizích zdrojů na svých aktivech je Ministerstvem financí vyzvána k vysvětlení této situace. Proto je v bodovací škále (tabulka číslo 6) hodnota přesahující 25 % vyhodnocena s nulovým ziskem bodů finančního zdraví obce.

Dle tohoto hodnocení město Česká Lípa získalo **100 bodů** a ostatní města 75 bodů.

4.4.4 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity jsou dalším milníkem, který je z pohledu státu sledován. Obecně lze konstatovat, že se jedná o schopnost jednotlivých aktiv přeměnit se na peněžní prostředky. Nejlikvidnějším prostředkem jsou peníze, naopak majetek (budovy a stroje) jsou nejméně likvidní. Likvidita také představuje schopnost obce uhradit své závazky v blízké budoucnosti. Vysoká míra likvidity je pro obec velkou výhodou, protože ji prezentuje jako obec s nízkým rizikem platební neschopnosti.

Ministerstvo finanční České republiky v rámci programu monitoringu obcí hodnotí ukazatel celkové (běžné) likvidity a okamžité likvidity.

L1 – Běžná (celková) likvidita

Tento ukazatel měří platební schopnost obce za kratší období. Hodnotí kolikrát je obec schopna dostát svým krátkodobým závazkům vůči věřitelům, kdyby v daný moment veškerá svá oběžná aktiva přeměnila na finanční hotovost. L1 je zobrazen ve vzorci číslo 8 metodiky.

Tabulka 32 Běžná likvidita

L1 Běžná likvidita					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
OA (v tis. Kč)	1 074 250	993 221	976 004	1 057 990	1 184 591
KZ (v tis. Kč)	43 558	63 275	64 037	63 311	79 307
L1 (procenta)	24,66	15,70	15,24	16,71	14,94
L1 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 100 bodů					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
OA (v tis. Kč)	725 187	658 030	685 090	732 323	920 659
KZ (v tis. Kč)	174 366	302 818	218 027	259 016	242 805
L1 (procenta)	4,16	2,17	3,14	2,83	3,79
L1 průměr (let 2017-2021) v Táboře: $(50+25+50+25+50)/5 = 40$ bodů					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
OA (v tis. Kč)	384 377	361 555	350 991	343 792	578 469
KZ (v tis. Kč)	82 600	70 283	67 312	87 229	101 914
L1 (procenta)	4,65	5,14	5,21	3,94	5,67
L1 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: $(50+75+75+50+75)/5 = 65$ bodů					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvah měst, systému Monitor (2022)

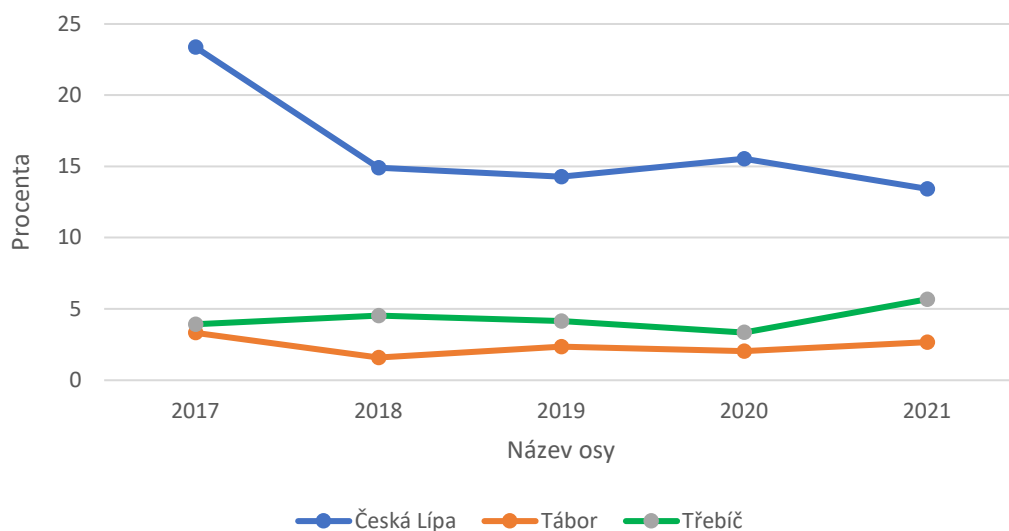
Česká Lípa je oproti ostatním městům velmi likvidní. V každém ze sledovaných let vykazuje vysoké procento likvidity. V roce 2017 je město schopno dostát svým závazkům 25krát. Důvodem je i viditelný poměr mezi oběžnými aktivy, které v roce 2017 činily 1,074 milionu oproti krátkodobým závazkům, které byly ve stejném roce pouze 43 tisíc. Město Česká Lípa můžeme označit za vysoce solventní obec. Město Tábor, co do likvidity, vykazuje nejhorší výsledky. Nejhůře na tom byl pro Tábor rok 2018, kdy byla obec schopna dostát svým závazkům vůči věřitelům pouze dvakrát.

V tabulce číslo 32 jsou uvedena bodová hodnocení za jednotlivá města. Body byly přiděleny dle bodovací škály viz tabulka číslo 7. Česká Lípa dosáhla v tomto ukazateli **100 bodů**. Město Tábor získalo pouze 40 bodů a město Třebíč 65 bodů.

L2 – Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita dosahuje oproti běžné likviditě nižších hodnot. Peněžní prostředky jsou jednou ze složek oběžných aktiv. Obec, ale musí kvůli své solventnosti disponovat určitým množstvím finančních prostředků. Pro finančně zdravou firmu bývá uváděna optimální hodnota 0,2. Hotovost tedy představuje jednu pětinu hodnoty závazků.

Graf 11 Okamžitá likvidita L2

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvah měst, systému Monitor (2022)

Tabulka 33 Okamžitá likvidita

L2 Okamžitá likvidita					
00260428 – Česká Lípa	2017	2018	2019	2020	2021
PP (v tis. Kč)	1 017 326	942 124	913 867	983 689	1 064 305
KZ (v tis. Kč)	43 558	63 275	64 037	63 311	79 307
L2 (procenta)	23,36	14,89	14,27	15,54	13,42
L2 průměr (let 2017-2021) v České Lípě: 100 bodů					
00253014 – Tábor	2017	2018	2019	2020	2021
PP (v tis. Kč)	578 555	477 982	509 502	521 462	646 117
KZ (v tis. Kč)	174 366	302 818	218 027	259 016	242 805
L2 (procenta)	3,32	1,58	2,34	2,02	2,66
L2 průměr (let 2017-2021) v Táboře: (50+25+25+25+25)/5 = 30 bodů					
00290629 – Třebíč	2017	2018	2019	2020	2021
PP (v tis. Kč)	323 475	317 573	278 345	291 991	425 451
KZ (v tis. Kč)	82 600	70 283	67 312	87 229	101 914
L2 (procenta)	3,92	4,52	4,14	3,35	4,18
L2 průměr (let 2017-2021) v Třebíči: (50+50+50+50+50)/5 = 50 bodů					

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvah měst, systému Monitor (2022)

Bodové hodnocení u je zachováno z běžné likvidity, viz tabulka číslo 7. Hodnoty budou tedy upraveny dle nově vzniklých výsledků. Česká Lípa opět vykazuje ve všech letech vysokou míru likvidity, proto zůstává její solventnost na **100 bodech**. Město Tábor má 30 bodu za okamžitou likviditu a město Třebíč 50 bodů.

4.4.5 Vyhodnocení finančního zdraví obce

Tabulka číslo 34 shrnuje bodové hodnocení za dílčí ukazatele finanční analýzy.

Tabulka 34 Bodový zisk za dílčí ukazatele

Bodový zisk dílčích ukazatelů				
Vybraný ukazatel	Procentní zastoupení	Česká Lípa	Tábor	Třebíč
P1	10 %	75	100	75
P2	5 %	100	100	100
P4	20 %	0	100	25
PV3	15 %	100	100	100
Z2	5 %	100	100	100
Z4	5 %	100	100	100
Z7	10 %	100	75	75
L1	20 %	100	40	65
L2	10 %	100	30	50

Zdroj: vlastní zpracování dle posbíraných dat v průběhu analytické části práce (2022)

Jednotlivá bodová hodnocení jsou následně dosazena do vzorce pro výpočet finančního zdraví (viz metodika vzorec číslo 10):

$$FZ = P1 * 0,10 + P2 * 0,05 + P4 * 0,20 + PV3 * 0,15 + Z2 * 0,05 + Z4 * 0,05 + Z7 * 0,10 + L1 * 0,20 + L2 * 0,10$$

$$FZ \text{ Česká Lípa} = 75 * 0,10 + 100 * 0,05 + 0 * 0,20 + 100 * 0,15 + 100 * 0,05 + 100 * 0,05 + 100 * 0,10 + 100 * 0,20 + 100 * 0,10 = \mathbf{77,5 \text{ bodů}}$$

$$FZ \text{ Tábor} = 100 * 0,10 + 100 * 0,05 + 100 * 0,20 + 100 * 0,15 + 100 * 0,05 + 100 * 0,05 + 75 * 0,10 + 40 * 0,20 + 30 * 0,10 = \mathbf{78,5 \text{ bodů}}$$

$$FZ \text{ Třebíč} = 75 * 0,10 + 100 * 0,05 + 25 * 0,20 + 100 * 0,15 + 100 * 0,05 + 100 * 0,05 + 75 * 0,10 + 65 * 0,20 + 50 * 0,10 = \mathbf{68 \text{ bodů}}$$

Tabulka 35 Výsledek rovnice finančního zdraví

Zkoumané město	Bodové hodnocení	Výsledek FZ
Česká Lípa	77,5	Dobré finanční zdraví obce
Tábor	78,5	Dobré finanční zdraví obce
Třebíč	68	Uspokojivé finanční zdraví obce

Zdroj: vlastní zpracování z roku 2022, bodovací škála viz tabulka číslo 8

5 Výsledky a doporučení

Nástroj Ministerstva financí a Ministerstva pro místní rozvoj finanční zdraví obce, je účinným nástrojem pro případné odhalení nefunkčního hospodaření obcí České republiky. S nástrojem finančního zdraví obcí pracuje při přidělování dotací i Státní zemědělský intervenční fond. Jejich nástroj je soustředěn na jiné ukazatele, ale východiskem je metodika Ministerstva financí.

Dle I. Opluštilové je nutné zabývat se finanční analýzou v případě, že má obec podezření, že některá z částí jejich hospodaření nefunguje správně. Výpočtem jednotlivých ukazatelů se odhalí konkrétní slabá místa.

Z prvotní analýzy města Česká Lípa vyplynulo, že město schvaluje rozpočet schodkově, ale skutečné hospodaření se jí daří řešit přebytkem. Přebytek je obecně v hospodaření měst žádané, protože zobrazuje zodpovědné hospodaření a um vytvářet finanční rezervu na případné investiční akce. Klíčovým příjmem obce byly vždy příjmy daňové. Výši těchto příjmů sice obec ovlivnit nemůže, ale má poměrně silný vliv na daně z nemovitostí a také z místních poplatků. Právě tvorba vlastních příjmů je problémem města Česká Lípa, který vyvstal ze samotné finanční analýzy. V ukazateli P4 finanční nezávislosti dosáhlo město Česká Lípa 0 bodů.

Návrhem pro zvýšení vlastních příjmů by mohlo být zvýšení koeficientu u daní z nemovitostí. Města s velikostí 25 000 – 50 000 obyvatel mají základní koeficient 2,5, ale mají možnost zvýšit ho na 3, 4 nebo 5. Město Česká Lípa se rozhodlo koeficient nezvyšovat, ani v jednom ze sledovaných let. Samozřejmě je to vítaným rozhodnutím mezi občany, ale dopad na velikost příjmů je výrazný. Zvýšení koeficientu by přineslo do rozpočtu vlastní finanční prostředky, vzhledem k velkým plánovaným investicím, které má město v plánu dokončit. Naproti tomu města Tábor a Třebíč koeficient zvýšilo, což způsobilo rozdíl v hodnotách vlastních příjmů mezi sledovanými městy. Až do roku 2021, kdy se města Tábor a Třebíč rozhodla vzhledem k pandemii Covid-19, koeficient vrátit na původní hodnotu 2,5 a ulevit svým občanům.

V rámci místních poplatků mají města další možnost, jak zvýšit své příjmy. Tuto možnost mají u poplatku za svoz odpadu, jejich výše může činit maximálně 1 000 Kč na osobu. Ani v případě tohoto poplatku město Česká Lípa této možnosti nevyužilo. Od roku 2018 upustilo od vybírání poplatku pro obyvatele nikoliv pro osoby podnikající. Upuštěním od poplatku za svoz odpadu město přichází v průměru z přechozích let

o hodnotu cca 15 milionů korun (uvažuje-li se o poplatku ve výši 500 Kč na osobu/ročně při počtu obyvatel 30 000). Z pohledu občana je to samozřejmě bonusem, ale z pohledu státní správy a rozpočtu obce, tento příjem chybí. Obec by měla zhodnotit, zda by se vrácení poplatku nevyplatilo, aby mělo příjmy pro řešení jiných problémů, které by ocenili občané více. Například by se z vybraných příjmů z komunálu mohli financovat úklidové práce na odstranění psích exkrementů na sídlištích či nákup materiálu na odstranění majitelem (sáčky), který neustále chybí u odpadkových košů. Náklad na tyto sáčky se pohybují cca 100 000 Kč ročně. Město Tábor na svých stránkách představuje svým občanům právě návratnost příjmů z komunálu zpět k potřebám obyvatel. Za vybrané poplatky jsou například k zapůjčení další druhy odpadkových košů na bioodpad pro rodinné domy a pytle na tříděný odpad k vyzvednutí na infocentru města. Některá města šla cestou, kdy byl poplatek za svoz odpadu zaveden a v případě správného třídění odpadu, byla udělena sleva na tento poplatek. Inspirace by mohla jít od města Tábor, kde snížená hodnota poplatku na děti (školního věku), seniory (nad 65 let) a správně třídící domácnosti klesla z hodnoty 500 na 250 korun na osobu/ročně. Kdyby na zvýhodněnou částku poplatku přistoupilo město Česká Lípa, tak pokud by 50 % platících obyvatel hradilo plnou částku (tj. 500 Kč ročně) a 50 % zvýhodněnou částku (tj. 250 Kč ročně), obci to přinese do rozpočtu cca 11 milionů korun (tj. 15 000 obyvatel s poplatkem 250 Kč, 15 000 obyvatel s poplatkem 500 Kč). Tato možnost s sebou bohužel nese dílčí náklady na analýzu třídění odpadu v lokalitách města. Tyto náklady byly městem Tábor vyčísleny na 1 200 000 korun (samostatná studie, kde bylo zkoumáno třídění ve 4 z 8 lokalit města za období 6 měsíců). Pokud by současná společnost zajišťující svoz odpadu ve městě Česká Lípa, byla schopna sledovat správnost třídění obyvatel, náklady na tuto analýzu by se přičítly k stávajícím nákladům na svoz odpadu za předpokladu, že tuto analýzu je schopna provést (současné náklady v průměru let 2017–2021 činí 23,5 milionu korun ročně – náklady na svoz očištěné od nákladů na čištění komunikací). Zatížení nákladů na analýzu třídění odpadu ve výši 1,2 milionu korun by nebyla tolik zatěžující, pokud by do rozpočtu plynulo cca 11 mil. korun ročně z poplatků. Autor práce navrhuje dotazníkové řešení mezi občany, kde nabídne možnost poplatek vrátit, ale přednese varianty, jak bude s těmito financemi naloženo.

Občané města Česká Lípa jsou velmi aktivní na sociálních sítích, čímž poukazují na své znalosti v digitálním světě. Bohužel oficiální stránky města Česká

Lípa občanům nabízejí malé množství adekvátních informací. Ve srovnání s městy Tábor a Třebíč na stránkách občan marně hledá aktuální investiční plán města, přehled dotací, o které město žádalo a závěrečné účty jsou pouhým přehledem hodnot. Při analýze a sběru dat byla možnost porovnat závěrečné účty všech sledovaných měst. Města Tábor i Třebíč předkládají občanům závěrečný účet v podobě jasných a zřetelných informací, představují konkrétní procenta a slovně vysvětlují co tyto položky znamenají. Takto sestavený závěrečný účet může být pro občana přínosem a pro obec mizivým zatížením k jeho sestavení. Vzor takového závěrečného účtu je součástí příloh této práce.

V rámci diplomové práce došlo k rozboru dat měst Česká Lípa, Tábor a Třebíč. Města jsou počtem obyvatel srovnatelná, proto bylo rozhodnuto o komparaci právě těchto tří měst (tj. velikost obce s počtem obyvatel cca 35 tisíc). Město Česká Lípa dle výsledků finančního zdraví dosáhla v osmi z devíti ukazatelů 100 bodů. Oproti ostatním zkoumaným městům Tábor a Třebíč převažuje svou pozicí v ukazatelích likvidity na vrcholu. Na svých bankovních účtech drží hotovost, se kterou jsou schopni okamžitě v případě potřeby disponovat. Otázkou je, zda je to správná cesta. Ostatní dvě zkoumaná města pravidelně odvádí finanční prostředky na vzniklé fondy rezerv a investic. Město Česká Lípa disponuje pouze sociálním fondem, který je určen pro zaměstnance a významné občany města, nikoliv pro potřeby případných nečekaných investic. Město Tábor z tohoto fondu rezerv pokrývá případný schodek vzniklý na konci období. Na vedení města Česká Lípa je ke zvážení, zda by podobný fond neměla založit, aby měla k dispozici prostředky na nečekané výdaje, se kterými v rozpočtu nepočítala. Za takovou situaci je možné považovat například v roce 2019 nečekané náklady spojené se zajištěním zdraví zaměstnanců a osob v období pandemie Covid-19 (ionizace městského úřadu, nákup ochranných pomůcek a další).

Mezi další možnosti, jak zapojit do chodu samosprávy samotné občany města je v podobě participativního rozpočtu. Tuto možnost využilo město Česká Lípa pouze jednou v roce 2017, kdy vyčlenilo z rozpočtu 1 milion korun, o kterém rozhodli sami občané. Do projektu se přihlásilo 80 návrhů což není zanedbatelné množství. Z těchto 80 návrhů bylo vybráno 25, které byly realizovány. Jednalo se o malé investice, které občany trápily (stojany na kola u obchodních center, nabíjecí stojan na mobilní telefony, instalace sirény v nově vzniklé lokalitě či rekonstrukce dětských hřišť).

Důvodem zrušení tohoto počínu byla časová náročnost projektu a vytiženost zaměstnanců, zvolila obec dodavatele služeb tohoto projektu, což neslo s sebou vysoké vedlejší náklady. Pokud by obec jasně stanovila své zaměstnance, kteří by se zabývali pomocí občanům v rámci participativního rozpočtu a nenajímali si externího zpracovatele, vedlejší náklady by byly zcela jistě nižší a občané by měli možnost se dále zapojovat do chodu města. Pozitivní ohlas zaznamenávají města Tábor a Třebíč, která tento druh kooperace občana a samosprávy ve městech funguje od roku 2017 do současnosti. Pokud sami občané uvidí realizace investic obce, na kterých se podíleli, budou si ve svém městě všimnat drobností, které mohou být z vybraných poplatků vyřešeny a financovány.

Celkový odraz analýzy města Česká Lípa ukázal jedinou slabinu, která je ale z pohledu Ministerstva financí považována za jednu z důležitějších pro samostatné fungování obce a naplnění významu – samospráva. Tedy nezávislost na státní pokladně. Tato cesta, tvorba příjmů, se jeví jako stěžejní pro budoucí hospodaření města. Město by mělo zauvažovat o investování nákladů do odborně provedeného průzkumu mezi občany o zavedení poplatků pro zvýšení příjmů obce a návrhů, kam by měly tyto finance plynout. Pokud vedení města úspěšně realizuje projekt nové úřadovny znamená to pro město a obyvatele sloučení 4 pracovišť do jedné budovy. Vzhledem k tomu, že všechna pracoviště jsou v majetku města, naskýtá se další možnost příjmů. Již částečně je jedno z pracovišť pronajímáno bankovnímu institutu Moneta Money bank, která má velký zájem o pronájem celé budovy. Zbylá pracoviště by mohla být nabídnuta k pronájmu dalším subjektům, protože se nacházejí na lukrativních dobře situovaných místech v centru města, jistě by mezi podnikateli byl zájem o využívání prostor těchto budov. Městu by tím dlouhodobě vznikl příjem z pronájmu vlastních budov, ať už částečný či plný. V jednom z pracovišť musí být zachován archiv, což by se dalo skloubit s pronájemem a rozšířením městské knihovny, která se dlouhodobě potýká s nedostatkem místa.

Samotný projekt jedné úřadovny je velmi dobrým nápadem, který občanům urychlí postupy ve vyřizování různých záležitostí. Dalším zvažovaným návrhem, který byl prozatím zamítnut, bylo vytvoření platebního automatu pro zaplacení některých poplatků bez nutnosti vystát frontu na přepážkovém pracovišti. Velkým problémem zde je

bohužel informační systém, se kterým město Česká Lípa pracuje. Například město Tábor vede poplatky a jednotlivá řízení pod variabilním číslem, který je zároveň rodné číslo občana s koncovkou kódu poplatku. Pokud by město Česká Lípa chtělo jít stejnou cestou, musel by být nasmlouván jiný program což s sebou přináší další náklady a investice do softwaru, a to i v případě rozšíření stávajícího. Zároveň vyvstává otázka, do jaké míry by byl tento systém využit mezi občany. Zde by bylo opět dotazníkové řešení mezi obyvateli na místě.

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo za pomoci vybraných ukazatelů stanovit finanční zdraví zkoumané obce Česká Lípa a výsledky porovnat s výsledky měst Tábor a Třebíč. Analýza byla prováděna za období let 2017-2021.

Ke splnění cíle byla vytyčena teoretická východiska, která byla aplikována v analytické části práce. Metodika finančního zdraví města sestavená Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj, stanovuje vybrané sledované ukazatele, jejichž výsledky jsou vztaženy k bodovacím škálám, z nich vyplývá následné bodovací hodnocení každého ukazatele. Dílčí body jsou spočítány vůči váze důležitosti ukazatele, kdy výsledek stanoví míru zdraví sledované obce. Samotný výsledek je vhodné komparovat s výsledky podobně velkých měst. V případě této diplomové práce byla zvolena města Tábor a Třebíč pro provedení komparace výsledků.

Analýza finančního zdraví odhalila, že město Česká Lípa za zkoumané období obsadilo pomyslnou druhou příčku s hodnotou 77,5 bodů, ze tří vybraných měst. Město Česká Lípa a město Tábor se umístila v bodovací škále jako města s dobrým finančním zdravím. V rámci tohoto umístění jsou stále rezervy, co by měla obec zlepšovat. Z výsledků města Česká Lípa je to zřejmé převážně v ukazateli P4 finanční nezávislost. Město je závislé na státní pokladně, tedy není schopno samo vytvářet dostatečné množství příjmů. Zejména v oblasti místních poplatků, které nevyužívá úplně nebo nevyužívá možnosti navýšení těchto poplatků. Ač by se zdálo, že když jsou všechny ostatní výsledky ukazatelů výborné, je ukazatel P4 v hospodaření města důležitý. Město se dlouhodobě potýká s nízkými příjmy a příjmy jsou z velké části v podobě sdílených daní.

Závěrem diplomové práce jsou navržena opatření a doporučení, která vycházejí z analýzy výsledku ostatních zkoumaných měst. Mezi návrhy se řadí opětovné zavedení poplatků a pronájem neužitých prostor v majetku města. Mezi sociální návrhy bylo zařazeno dotazníkové šetření na zavedení participativního rozpočtu, zkvalitnění stránek města na sociálních sítích a tím kvalitnější informovanost obyvatel. Návrhy jsou řešeny s ohledem na možnosti obce a případné preference vedení města.

7 Seznam použitých zdrojů

Publikace

1. ALICE C. LEE, JOHN C. LEE, CHENG F. LEE (2009). Financial Analysis, planning & forecasting: theory and application. 1. vydání. World Scientific, 2009. 1.101 s., ISBN 97-8981-2706-089
2. BOHÁČ R., (2013). Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 329 s., ISBN 978-80-7478-045-5
3. C.V. BROWN, Peter M. JACKSON (1991). Public Sector Economics. 4. vydání. Wiley-Blackwell, 1991. 640 s., ISBN 978-0631162087
4. KISLINGEROVÁ E., HNILICA J. (2008). Finanční analýza krok za krokem. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2008. 135 s., ISBN 978-80-7179-713-5
5. KNÁPKOVÁ A., (2010). Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 1. vydání. Praha: Grada 2010. 205 s., ISBN 978-80-247-3349-4
6. KOČMANOVÁ A. (2013). Ekonomické řízení podniku. 1. vydání. Praha: Linde Praha, 2013. 358 s., ISBN 978-80-7201-932-8
7. KRAFTOVÁ I., (2002). Finanční analýza municipální firmy. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002. 206 s., ISBN 80-7179-778-2
8. LAJTKEPOVÁ E., (2014). Veřejné finance v České republice: teorie a praxe. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2014. 132 s., ISBN 978-80-7204-861-8
9. MÁČE M., (2005). Finanční analýza investičních projektů. 1. vydání. Praha: Grada, 2005. 80 s., ISBN 978-80-247-6496-2
10. MARKOVÁ H., (2000). Finance obcí, měst a krajů. 1. vydání. Praha: Orac, 2000. 190 s., ISBN 80-86199-23-1
11. NAHODIL F. a kolektiv (2009). 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009. 368 s., ISBN 978-80-7380-162-5
12. OCHRANA F., PAVEL J., VÍTEK L. A KOLEKTIV (2010). Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. 1. vydání. Praha: Grada, 2010. 261 s., ISBN 978-80-247-3228-2
13. OCHRANA F., PŮČEK M, a PLAČEK M. (2018). Detecting reducing corruption risk and fraud in the public sector. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2018. 138 s., ISBN 978-80-246-3589-7

14. OTRUSINOVÁ M., KUBÍČKOVÁ D. (2011). Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2011. 178 s., ISBN 978-80-7400-342-4
15. PAROUBEK, Jiří, KINŠT, Jan, ČEŠKOVÁ, Magdalena a KOTRBA, Rudolf. Rozpočtová skladba v roce. Olomouc: ANAG, 2017. 201 s., ISBN 978-80-7554-067-6.
16. PEKOVÁ J., (2004). Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 375 s., ISBN 80-7261-086-4
17. PEKOVÁ J., PILNÝ J. a JETMAR M., (2008). Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI, 2008. 712s., ISBN 978-80-7357-351-5
18. PROVAZNÍKOVÁ R. (2015). Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. 3. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2015. 288 s., ISBN 978-80-247-5608-0
19. PROVAZNÍKOVÁ, Romana a SEDLÁČKOVÁ, Olga. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9. S. 69
20. PŮČEK M. (2015). Udržitelné finanční řízení obcí a regionů. 1. vydání. Praha: Národní síť Zdravých měst České republiky, 2015. 140 s., ISBN 978-80-906033-0-1
21. RŮČKOVÁ P., (2011). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2011. 143 s., ISBN 978-80-247-3916-8
22. SYNEK M., KISLINGEROVÁ E. (2010). Podniková ekonomika. 5. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. 526 s., ISBN 978-80-7400-336-3
23. SZAROWSKÁ, I., 2018. Importance of fiscal fundamentals for sovereign risk spread. In: Regaining Global Stability After the Financial Crisis. Hershey PA, USA: IGI Global, 127-146. ISBN 9781522540267.
24. TOCAUER M., (2019). Rozpočet a rozpočtový proces. 1. vydání. Praha: Archa obec účtuje s.r.o., 2019. 260 s., ISBN 978-80-905420-8-2
25. VALACH J. (1999). Finanční řízení podniku. 2. aktualizované vydání. Praha: Ekopress, 1998. 324 s., ISBN 80-86119-21-1

Zákony a vyhlášky

26. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: Sbírka zákonů ČR. 16.12.1992. ISSN 1211 1244
27. Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích. In: Sbírka zákonů ČR. 15.5.2000. ISSN 1211 1244
28. Zákon č. 218/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů ČR. 21.07.2000. ISSN 1211 1244
29. Zákon č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbírka zákonů ČR. 09.08.2000. ISSN 1211 1244
30. Vyhláška Ministerstva financí 323/2002 Sb., O rozpočtové skladbě. Dostupné z: www.mfcr.cz

Internetové zdroje

31. MFCR, Ministerstvo financí ČR (2017) „IISSP MONITOR – státní pokladna“. MF CR, Praha, 2017 [online, 2021-10-02 až 2022-02-15]. Dostupné: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/informacni-systemy/iissp--monitor>
32. MONITOR, 2013. „Monitor – informační portál Ministerstva financí“. MF CR, Praha, 2013 [online, 2021-11-16]. Dostupné: <https://monitor.statnipokladna.cz/>
33. ČSÚ, Český statistický úřad, 2022 [online, 2021-10-02 až 2022-02-14]. Dostupné: <https://www.czso.cz/>
34. Česká Lípa oficiální stránky města, základní informace. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-01-19]. Dostupné: <https://www.mucl.cz/historie-a-turistika/ds-1095/p1=1055>
35. Česká Lípa oficiální stránky města, hospodaření a rozpočet. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-01-21]. Dostupné: <https://www.mucl.cz/hospodareni-a-rozpocet-mesta/ds-1032/p1=1065>
36. Česká Lípa oficiální stránky města, závěrečný účet. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-01-24]. Dostupné: <https://www.mucl.cz/zaverecny-ucet/ds-2452/archiv=0&p1=1065>
37. Tábor oficiální stránky města, základní informace. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-01-27]. Dostupné: <https://www.taborcz.eu/o-tabore/ms-65995/p1=65995>

38. Tábor oficiální stránky města, hospodaření a rozpočet. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-01-27].
Dostupné: <https://www.taborz.eu/finance/ms-66003/p1=66003>
39. Třebíč oficiální stránky města, základní informace. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-02-01].
Dostupné: <https://www.trebic.cz/o-trebici/ms-30506/p1=30506>
40. Třebíč oficiální stránky města, hospodaření a rozpočet. Redakční systém Vismo®, 2022 [online, 2022-02-02].
Dostupné: <https://www.trebic.cz/hospodareni-a-finance/ms-30496/p1=30496>

Ostatní

41. OPLUŠTILOVÁ I., (2012). Disertační práce: Finanční zdraví obcí a jeho regionální diferenciace. [online, 2021-09-23] Dostupné: <https://theses.cz/id/rd103c/>
42. Organisation for Economic Co-operation and Development. Fiscal rules for sub-central governments: design and impact. OECD, 2006. [online, 2021-10-11] Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/fiscal-rules-for-sub-centralgovernments_3e6551ae-en.

8 Seznam obrázků

Obrázek 1 Struktura veřejné správy ČR.....	19
Obrázek 2 Zobrazení soustavy veřejných rozpočtů	25
Obrázek 3 Postup finanční analýzy	32

9 Seznam tabulek

Tabulka 1 Bodovací škála pro P1 (vzorec 1)	13
Tabulka 2 Bodovací škála pro P2 (vzorec 2)	14
Tabulka 3 Bodovací škála pro P4 (vzorec 3)	14
Tabulka 4 Bodovací škála pro PV3 (vzorec 4).....	14
Tabulka 5 Bodovací škála pro Z4 (vzorec 6)	15
Tabulka 6 Bodovací škála pro Z7 (vzorec 7)	15

Tabulka 7 Bodovací škála pro L1 a L2 (vzorec 8 a 9).....	15
Tabulka 8 Váha ukazatelů pro výpočet finančního zdraví obce.....	16
Tabulka 9 Klasifikační třída finančního zdraví obce.....	17
Tabulka 10 Samostatná a přenesená působnost obcí – přehled.....	22
Tabulka 11 Počet členů zastupitelstva obcí.....	23
Tabulka 12 Druhové třídění rozpočtu.....	28
Tabulka 13 Základní údaje o městě Česká Lípa.....	43
Tabulka 14 Struktura obyvatel České Lípy v letech 2017-2021.....	44
Tabulka 15 Přehled majetkových účtů města v letech 2017-2021 v tisících Kč.....	47
Tabulka 16 Investiční plán města Česká Lípa.....	48
Tabulka 17 Schválený rozpočet v letech 2017-2021 (v tisících Kč).....	49
Tabulka 18 Závěrečný účet v letech 2017-2021 (v tisících Kč).....	49
Tabulka 19 Počet obyvatel města Tábor v letech 2017-2021.....	51
Tabulka 20 Závěrečný účet města Tábor v letech 2017-2021 (v tisících Kč).....	52
Tabulka 21 Počet obyvatel města Třebíč v letech 2017-2021.....	53
Tabulka 22 Závěrečný účet města Třebíč v letech 2017-2021 (v tisících Kč).....	53
Tabulka 23 Zvolená váha ukazatelů pro výpočet finančního zdraví obce.....	56
Tabulka 24 Celkové příjmy na jednoho obyvatele.....	57
Tabulka 25 Ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele.....	58
Tabulka 26 Ukazatel finanční nezávislosti.....	60
Tabulka 27 Komparace přijatých transferů a vlastních příjmů města Česká Lípa v tisících Kč.....	61
Tabulka 28 Ukazatel finanční soběstačnosti.....	62
Tabulka 29 Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu v tisících Kč.....	64
Tabulka 30 Ukazatel dluhové služby v procentech.....	66
Tabulka 31 Podíl cizích zdrojů na aktivech.....	67
Tabulka 32 Běžná likvidita.....	69
Tabulka 33 Okamžitá likvidita.....	70
Tabulka 34 Bodový zisk za dílčí ukazatele.....	71
Tabulka 35 Výsledek rovnice finančního zdraví.....	72

10 Seznam grafů

Graf 1 Rozdělení obyvatel podle věkových skupin.....	45
Graf 2 Vývoj skutečných příjmů a výdajů města Česká Lípa v letech 2017-2021 (v tis. Kč).....	50
Graf 3 Vývoj skutečných příjmů a výdajů města Tábor v letech 2017-2021 (v tis. Kč).....	52
Graf 4 Vývoj skutečných příjmů a výdajů města Třebíč v letech 2017-2021 (v tis.Kč).....	54
Graf 5 Celkové příjmy na jednoho obyvatele – P1	57
Graf 6 Ukazatel daňových příjmů na jednoho obyvatele – P2.....	59
Graf 7 Ukazatel finanční nezávislosti – P4	61
Graf 8 Ukazatel finanční soběstačnosti	63
Graf 9 Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu – Z2	65
Graf 10 Podíl cizích zdrojů na aktivech Z7.....	68
Graf 11 Okamžitá likvidita L2	70

11 Přílohy

Příloha č. 1 Seznam použitých ukazatelů

Seznam ukazatelů		
Název ukazatele	Označení	Způsob výpočtu (legenda příloha č. 2)
<i>Ukazatele příjmů a výdajů</i>		
Celkové příjmy na jednoho obyvatele	P1	CP / PO
Daňové příjmy na jednoho obyvatele	P2	DP / PO
Podíl daňových příjmů na celkových příjmech	P3	DP / CP
Finanční nezávislost	P4	$(VP / CP) \times 100$
Finanční nezávislost bez sdílených daní	P4*	$(VP^* / CP) \times 100$
Finanční stabilita	P5	BP / CP
Běžné výdaje na obyvatele	V1	BV / PO
Podíl běžných výdajů na celkových výdajích	V2	BV / CV
Saldo rozpočtu	PV1	CP - CV
Saldo běžného rozpočtu na obyvatele	PV2	$(CP - CV) / PO$
Finanční soběstačnost	PV3	$(VP / BV) \times 100$
Samofinancování kapitálových výdajů	PV4	$[(BP - BV) + KP] / KV$
<i>Ukazatele zadluženosti</i>		
Výše dluhu na obyvatele	Z1	ZC / PO
Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu	Z2	$ZC / (DP + NP + NT - BV)$
Výše dluhu k celkovým příjmům	Z3	ZC / PO
Ukazatel dluhové služby	Z4	$(DS / DZ) \times 100$
Krytí dluhové služby	Z5	$(BP - BV) / DS$
Podíl splátek úroků a běžných příjmů	Z6	UV / BP
Podíl cizích zdrojů na aktivech	Z7	$CZ / AC \times 100$
<i>Ukazatele likvidity</i>		
Běžná likvidita	L1	OA / KZ
Okamžitá likvidita	L2	PP / KZ
<i>Ostatní ukazatele</i>		
Plnění příjmů schváleného rozpočtu	O1	CPR / CP
Plnění výdajů schváleného rozpočtu	O2	CVR / CV
Pracovní kapitál	O3	OA - KZ

Zdroj: vlastní zpracování (Opluštilová, 2012, Král, 2018)

Příloha č. 2 Seznam použitých zkratk v příloze č. 1

Použité zkratky v příloze číslo 1		
Zkratka	Název	Zdroje získání informací
AC	Aktiva celkem	Rozvaha / systém MONITOR
BP	Běžné příjmy	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
BV	Běžné výdaje	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
CP	Celkové příjmy	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
CPR	Celkové příjmy rozpočtu	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
CV	Celkové výdaje	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
CVR	Celkové výdaje rozpočtu	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
CZ	Cizí zdroje	Rozvaha / systém MONITOR
DP	Daňové příjmy	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
DS	Dluhová služba	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
DZ	Dluhová základna	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
KP	Kapitálové příjmy	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
KZ	Krátkodobé závazky	Rozvaha / systém MONITOR
NP	Nedaňové příjmy	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
NT	Neinvestiční transfery	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
OA	Oběžná aktiva	Rozvaha / systém MONITOR
UV	Úroky vlastní	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
VP	Vlastní příjmy	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
VP*	Vlastní příjmy bez sdílených daní	Výkaz plnění rozpočtu (závěrečný účet)
ZC	Zadluženost celkem	Rozvaha / systém MONITOR

Zdroj: vlastní zpracování (Opluštilová, 2012, Král, 2018))

Příloha č. 3 Seznam příspěvkových organizací zřízených městem Česká Lípa

<i>Organizační složky</i>
Jednotka dobrovolných hasičů obce Česká Lípa
Jednotka dobrovolných hasičů obce Česká Lípa – Dobranov
Školské příspěvkové organizace
Mateřská škola Sovička, Česká Lípa, Antonína Sovy 1740
Mateřská škola Česká Lípa, Arbesova 411
Mateřská škola Česká Lípa, Bratří Čapků 2864
Mateřská škola Šikulka, Česká Lípa, Moskevská 2434
Mateřská škola Česká Lípa, Severní 2214
Mateřská škola Pastelka, Česká Lípa, Svárovská 3315
Mateřská škola Špičák, Česká Lípa, Zhořelecká 2607
Základní škola a Mateřská škola, Česká Lípa, Jižní 1903
Základní škola, Česká Lípa, 28. října 2733
Základní škola Slovanka, Česká Lípa, Antonína Sovy 3056
Základní škola Dr. Miroslava Tyrše, Česká Lípa, Mánesova 1526
Základní škola, Česká Lípa, Partyzánská 1053
Základní škola, Česká Lípa, Pátova 406
Základní škola, Česká Lípa, Šluknovská 2904
Základní škola, Praktická škola a Mateřská škola, Česká Lípa, Moskevská 679
Základní umělecká škola, Česká Lípa, Arbesova 2077
Dům dětí a mládeže Libertin, Česká Lípa, Škroupovo náměstí 138
Samostatná školní jídelna, Česká Lípa, 28. října 2733
Neškolské příspěvkové organizace
Sociální služby města Česká Lípa
Městská knihovna Česká Lípa
Kultura Česká Lípa
Sport Česká Lípa
Obchodní společnosti města
Českolipská informační, spol. s r.o.
Městské lesy Česká Lípa
Účast města ve svazcích
Městská policie

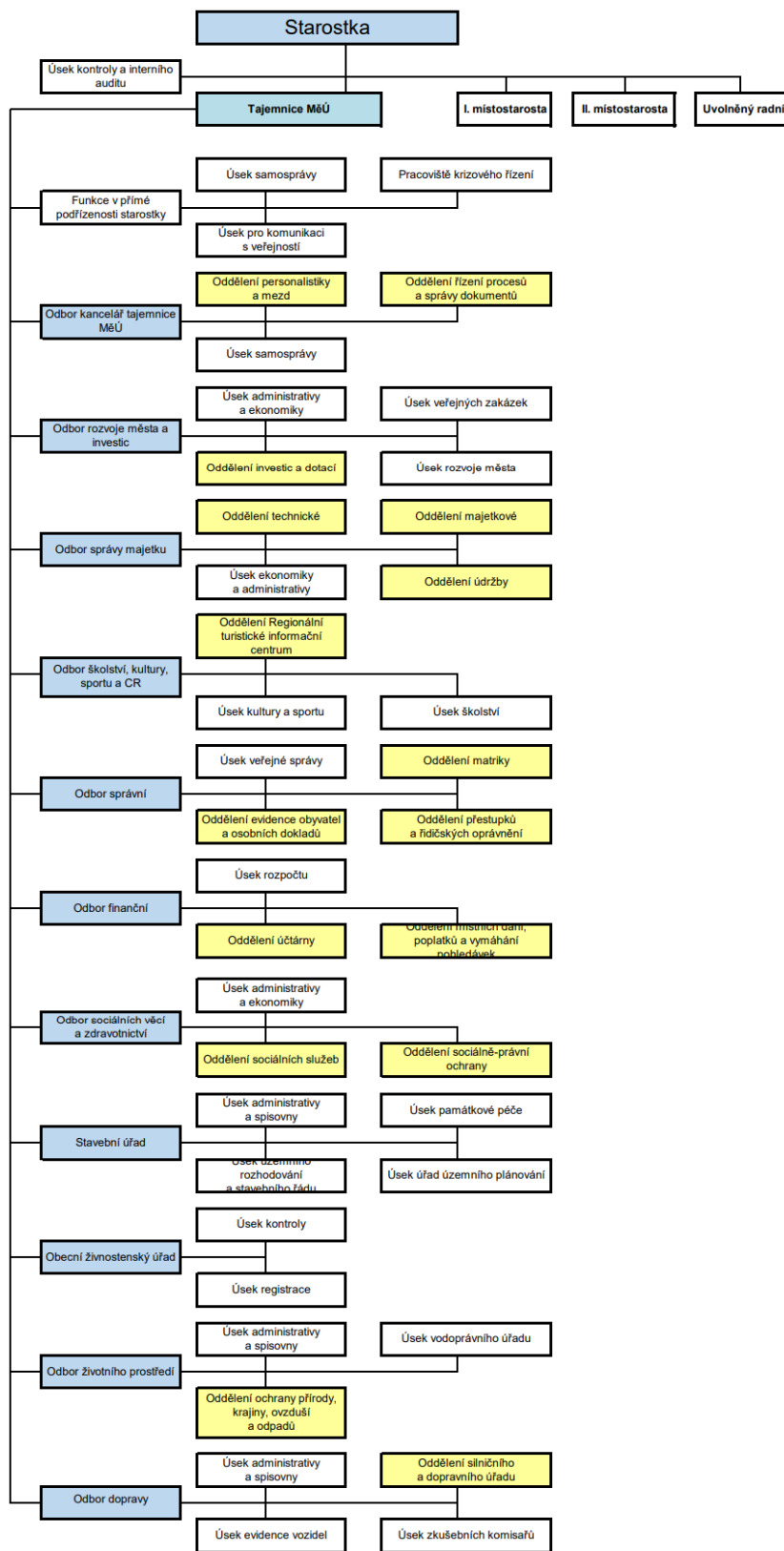
Zdroj: vlastní zpracování dle stránek města Česká Lípa (www.mucl.cz, 2021, online)

Příloha č. 4 Organizační a řídicí schéma města Česká Lípa

Zaměstnanci celkem	235
Úředníci, servisní	221
Dělníci	14

Organizační schéma - město Česká Lípa
městský úřad

Zdroj: vlastní zpracování dle stránek města Česká Lípa (www.mucl.cz, 2021, online)

Příloha č. 5 Obsah závěrečného účtu obce Tábor – obsah I. část

OBSAH		
Úvodní textová část		
1	Úvod	1
2	Zařazení hospodaření města do vývojové řady 2014 až 2020	4
	2.1 Vývoj salda rozpočtu	4
	2.2 Vývoj provozního přebytku	4
	2.3 Zůstatek provozního přebytku po odpočtu dluhové služby	4
	2.4 Vývoj kapitálových výdajů	5
	2.5 Monitoring hospodaření	5
3	Majetková struktura	6
4	Plnění schváleného rozpočtu	8
	4.1 Úpravy rozpočtu	8
	4.1.1 Neinvestiční dotace	8
	4.1.2 Investiční dotace	9
	4.1.3 Fond rezerv a rozvoje	10
	4.1.4 Navýšení základního kapitálu TZMT s.r.o.	10
	4.1.5 Daň za obec	10
	4.2 Plnění jednotlivých položek příjmů rozpočtu	11
	4.2.1 Celkové příjmy	11
	4.2.2 Běžné příjmy	12
	4.2.2.1 Daňové příjmy	12
	4.2.2.2 Nedaňové příjmy	15
	4.2.2.3 Přijaté dotace	18
	4.2.3 Kapitálové příjmy	20
	4.3 Čerpání jednotlivých položek výdajů rozpočtu	21
	4.3.1 Běžné výdaje	21
	4.3.2 Kapitálové výdaje	27
5	Závěr	30
Grafická část		
	Podíl jednotlivých typů výdajů na provozních výdajích	31
	Podíl jednotlivých typů výdajů na kapitálových výdajích	32
	Vývoj úvěrového zatížení v letech 1996 – 2020	33
Tabulková část		
	Rozpočet k 31. 12. 2020	34
	Plnění rozpočtu 2020 dle položek	35
	Plnění rozpočtu 2020 dle ORJ	38
	Vývoj rozpočtu od roku 2017 dle druhového členění	47
	Vývoj rozpočtu od roku 2017 dle funkčního členění	52
	Seznam rozpočtových opatření v roce 2020	60
	Úvěrové a úrokové zatížení	82
	Přehled majetkových účastí k 31. 12. 2020	83

Příloha č. 6 Obsah závěrečného účtu obce Tábor – obsah II. část

Seznam zástavních smluv ke dni 31. 12. 2020	84
Vyúčtování fondů města za rok 2020	85
Finanční vypořádání	
Finanční vypořádání poskytnutých dotací	87
Finanční vypořádání přijatých dotací	107
Plnění příjmů a výdajů podle jednotlivých ORJ	
Příjmy běžné (provozní)	116
Příjmy kapitálové	132
Výdaje běžné (provozní)	133
Výdaje kapitálové	169
Financování	178
Údaje o hospodaření obchodních společností s majetkovou účastí města Tábora	179
Údaje o hospodaření Svazku obcí mikroregionu Tábořsko	179
Plnění nákladů a výnosů příspěvkových organizací	180
Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření	191

Zdroj: vlastní zpracování dle stránek města Tábor (<https://taborc.eu>, 2021, online)

Příloha č. 7 Obsah závěrečného účtu obce Tábor – rozepsaná část

I Úvod

Hospodaření města Tábora se v roce 2020 řídilo rozpočtem, který byl schválen dle zákona 128/2000 Sb., o obcích, a v souladu se zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vše v platném znění, usnesením Zastupitelstva města Tábora č. 298/11/19 ze dne 16. 12. 2019 takto:

schválený rozpočet příjmů po konsolidaci ve výši	884 464 tis. Kč
schválený rozpočet výdajů po konsolidaci ve výši	963 151 tis. Kč
saldo rozpočtu	-78 687 tis. Kč

Saldo rozpočtu bylo kryto kategorií **financování**, která se skládala z následujících položek:

přijaté úvěry	+100 000 tis. Kč
splátky jistiny přijatých úvěrů	-12 234 tis. Kč
změna stavu prostředků na účtech	-9 079 tis. Kč
financování celkem	+78 687 tis. Kč

V průběhu roku byl rozpočet upraven rozpočtovými opatřeními takto:

upravený rozpočet příjmů po konsolidaci ve výši	979 199 tis. Kč
upravený rozpočet výdajů po konsolidaci ve výši	1 129 398 tis. Kč
saldo rozpočtu	- 150 199 tis. Kč

Záporné saldo rozpočtu bylo kryto kategorií **financování** následovně:

splátky jistiny přijatých úvěrů	- 12 234 tis. Kč
splátky vnitřních půjček	- 1 688 tis. Kč
přijaté úvěry	+ 58 986 tis. Kč
Fond rezerv a rozvoje	+ 96 539 tis. Kč
Fond pokut	+ 4 310 tis. Kč
změna stavu prostředků na účtech	+ 4 286 tis. Kč
financování celkem	+ 150 199 tis. Kč

Skutečné příjmy po konsolidaci dosáhly výše	995 176 tis. Kč
Skutečné výdaje po konsolidaci činily	1 059 214 tis. Kč
saldo rozpočtu	- 64 038 tis. Kč

splátky jistiny přijatých úvěrů	-12 233 tis. Kč
splátky vnitřních půjček	- 1 688 tis. Kč
přijaté úvěry	+ 58 985 tis. Kč
Fond rezerv a rozvoje	+ 22 587 tis. Kč
Fond pokut	+ 4 310 tis. Kč
změna stavu prostředků na účtech	- 7 923 tis. Kč
financování celkem	64 038 tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle stránek města Tábor (<https://taborczech.eu>, 2021, online)